

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 25.—	celo leto naprej	K 30.—
pol leta	13.—	za Ameriko in vse druge dežele	K 35.—
četrt leta	6-50		
na mesec	2-30		

Vprašanjem glede inseratov se naj pošilja za odgovor dopisnice ali znakna. Upravištvo (spodaj, dvorišča levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izbija vsak dan zvečer izvenredni dodatki in priložnice.

Inserati veljajo: paterostopna peti vrsta za enkrat po 20 vin, za dvakrat po 18 vin, za trikrat ali večkrat po 16 vin. Parte in zabava vrsta 25 vin. Poslane vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvo naj se pošilja naročnice, reklamacije, inserati L t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev. Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		v upravištvo prejeman:	
celo leto naprej	K 24.—	celo leto naprej	K 22.—
pol leta	12.—	pol leta	11.—
četrt leta	6.—	četrt leta	5-50
na mesec	2.—	na mesec	1-90

Dopisni naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 15. decembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

VZHODNO BOJIŠČE.

Zavezniki so v neumornem zasledovanju umikajočih se Romunov in Rusov včeraj vzeli Buzeu. Severno od mesta Buzeu se sovražnik še upira. Število vjetih zadnjih dveh dni znaša zopet 4000 mož. Zapadno in severozapadno od Okne se boj ljuto nadaljuje. Južno od doline Uz smo Rusom od njih začasno vzeto višino v protinapadu zopet iztrgali. Severno od doline Zsobanc je dosegel nasprotni krajeven uspeh. V Gozdnatih Karpatih je rusko napadno delovanje popustilo.

Pri Konjuhah južno od Zborova so se ustalili avstro-ogrski oddelki na 350 m široki fronti v jarkih ruskih prednjih straž.

ITALIJANSKO IN JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Neizpremenjeno.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 15. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Fronta nemškega prestolonaslednika.

Na zapadnem bregu Mose so poskusili Francozi v trikratnem napadu zamen zopet zavzeti pred kratkim jim na višini 304 jugovzhodno od Malancourta iztrgane jarke. Vzhodno od reke so pričeli po močnem streljanju, segajočem daleč v zaledje, večkrat napadati. Na grebenu de Polivre se je ponesečilo prodiranje napadnih valov v našem obrambnem ognju. Na južnem pobočju forta Hardaumont se napad v našem zaporjem ognju ni razvil.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armadna fronta general-feldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Severno od železnice Zločov-Tarnopol so vdrle nemške čete v ruske jarke ter pripeljale nazaj 90 vjetih.

Armadna fronta general-obersta nadvoj. Jožefa.

Včerajšnji napadi Rusov ob sedmograški vzhodni fronti so imeli izvečine isti neuspeh, kakor napadi prejšnjega dneva. Na neki višini se je sovražnik posrečilo, da se je vstalil. Armadna skupina general-feldmaršala von Mackensena.

Goreče vasi kažejo pot skozi Veliko Vlaško, po kateri so se Romuni umikali. Pod neugodnimi razmerami glede potov tekmujejo zavezniške čete v ravnini, da ne puste, da bi se sovražnik delj ustavil. V gorovju se je sovražnik v utrjenih pozicijah upiral. Prebili smo jih. Buzeu smo vzeli. Od včeraj in predvčerajšnjem je mogla IX. armada poročati o 4000 vjetih kot uspeh.

Pri Fetesciju so prekoralične močne bolgarske sile Donavo.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Delni sunki pri Paralovu in Gradešnici na obeh straneh vzhodnega toka Črne so prinesli sovražniku samo izgube. Praske patrolj v nižavi Strume.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Pol Romunije zasedene.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 15. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča 15. decembra zvečer:

Naša donavska armada zasleduje sovražnika, ki je zadnje noč vsled našega hitrega prodiranja v velikeh Vlaškem zapustil svoje pozicije.

Ob makedonski fronti mir.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

15. decembra. Romunska fronta. V Dobrudži je sovražnik opustil svoje pozicije, ki so že v naših rokah. Na vzhodnem Vlaškem prodirajo zavezniške armade severno od Jalomice. Naše čete so zasedle Fetesci.

Falkenhaynovе čete so osvojile Buzeu ter si stem izvajale prehod preko reke istega imena, katera naj bi bila tvorila prvo obrambno črto umikajoče se romunske armade. Sovražnik se mora umikati na Seret. Naše in nemške čete so mu neprestano za petami. Kolona, ki je vzela Buzeu, prodira ob železnici Buzeu-Romnicu Sarat, avstrijska krđela so podrla sovražne pozicije v gorenji dolini Buzeu, Mackensen je prekoracil doleno Jalomice ter pritiska za jadrno se umikajočim levim sovražnim krilom, ki sestoji iz treh ruskih divizij in nekaj romunskih jedrot. Bolgari so prekoracili Donavo pri Fetesci in vsled tega je postalo bojevanje tudi v Dobrudži živahnejše.

Bitka, ki divja na vzhodni sedmograški meji, je dosegla svoj vrhunec. Rusi doprinašajo ogromne žrtve, da bi v zadnjem trenutku izvojevali zaželjeni uspeh ter obrnili vojno srečo sebi in romunskim zaveznikom v prid. Vojaški strokovnjaki pa menijo, da je že prepozno. Naglo prodiranje zaveznikov na Vlaškem bo skoraj vplivalo tudi na potek dogodkov na vzhodni sedmograški fronti.

LISTEK.

Čudež na gori.

Pet otrok leži po tleh na blazinah iz ljčkanja, najstarija sestra ima poslano na škrinji in eden, ki se že uči čevljarstva, spi na peči. Mati z dveletnim detetom spi na postelji, očeta pa nimajo več. Po stanovanju, napol zakopanem v zemljo, diši po vlagi, gnilobi in prestanih jedeh. Mati hodi čez dan na delo in se vrača šele na večer, trudna, zdelana, napol ubita. Najstariša hči, štirinajstletno dekletce pestuje in gospodinja. Drugi hodijo v šolo in ko pridejo domov, se tepejo, lovijo po travnikih, potikajo ob vodi in klatijo po lozi. Mati se vrne vsak večer s culico v roki, v izsušenih prsih žalost, v očeh strah in ljubezen. Otroci se privajajo krog nje, jokajo in kriče: »Mati večerjo, skupaj poln lonec, lačni smo.« In mati pristavi lonec, in skuha močnik. Po večerji umolknejo, poležejo po tleh in mati z detetom omahne v posteljo, trudna in lačna. Tako poteka dan na dan, tako žive siromaki.

Neko noč, ko so utihnili, ko se je čulo še samo naglo otroško lihanje in sopenje matere, se je oglasil Janez.

Stockholm, 15. decembra. Romunske oblasti evakuirajo Jassy. Civilno prebivalstvo mora mesto zapustiti, ker se oblasti boje atentatov in revolt. Begunci odhajajo v južno Rusijo. Med njimi vlada nemirna beda.

Berolin, 15. decembra. Wolffov urad poroča: Dne 13. decembra je znašal naš plen v Romuniji 28 častnikov, 1700 mož, 5 strojnih pušk, 4 vlake. K temu je prišlo 14. decembra še 1300 vjetih. Do 14. decembra je bilo zasedenih 65.000 štirjaških kilometrov Romunske, torej nekako polovica cele dežele.

Rusko uradno poročilo.

11. decembra. Romunska fronta. Dne 9. t. m. zvečer je izvršil sovražnik napade ter zavrnil Romune ob cesti Ploesti - Mizil. V protinapadu dne 10. t. m. zjutraj so Romuni pozicijo zopet izravnali. Poj tam traja. Ob Donavi in v Dobrudži navadni topovski ogenj.

13. decembra. Romunska fronta. Oddelki romunske vojske, ki jih je sovražnik napadel pri Cislavu in južno od tega kraja, se umikajo proti vzhodu. Južno od ceste Mizil-Buzeu so se polastili Romuni v ofenzivi cele vrste vasi, bili so pa sami napadeni in so se morali umakniti. V tem trenutku je romunska vojska zavrnjena na fronto Buzeu — reka Sarinja - Urziceni.

Vojna z Italijo.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

14. decembra. Na trentinski fronti so omejevale ljute vremenske neprilike artiljerijsko delovanje na dvoboje v pokrajini Pasubija in na visoki planoti Asiažki. Na fronti Juljskih Alp kakor navadno artiljerijske akcije v odseku pri Playeh, vzhodno Vrtojbe in na Krasu. Nekaj granat je padlo tudi na Gorico in je povzročilo tam požar, ki je bil hitro pogasjen.

Italija pred grozečimi dogodki.

Lugano, 14. decembra »Stampa« piše: Vsled organizacije lažnjivega časopisja italijansko ljudstvo danes

niti od daleč ne sluti nevarnosti, v kateri se nahaja in stoji pred grozečimi dogodki tako naivno kakor kak otrok. Ker je vojnohujskaško časopisje vedno varalo ljudstvo, je mislilo to, da gre res vse dobro. Ob tem pa postaja položaj v lastni deželi vedno neznosnejši. Med tem pa se vrši usoda. Včeraj Romunija, danes Grčija! In nikdo ne zakliče alarma, da bi se italijansko ljudstvo iz iluzij privedlo nazaj v bridko resnico.

Sprejem pri Sonnino.

Rim, 15. decembra. (Kor. urad.) Zunanji minister Sonnino je sprejel poslanike Francije, Anglije, Zedinjenih držav in Grčije.

Italijanski parlament.

Sonnino na zatožni klopi.

Lugano, 14. decembra. »Avanti« poroča, da je socialistični poslanec Lucchi jako ostro napadel vlado in še posebej zunanjega ministra Sonnina. Zaklical mu je: Vaš trajajoči molk se tolmači za posledico vaših neprestanih napak. Mnogožina vaših diplomatičnih neuspehov, ki se družijo vredno z vojaškimi neuspehi, daje misliti ljudstvu o vzrokih našega vstopa v vojno in vsa odgovornost pada na vas in na Salandro. S kako varljivimi besedami ste zvalili Italijo v vojno! Kako napačno ste predstavljali položaj Avstrije, ki je bila po vaši besedi že zapisana poginju! Ali veste, kaj grozi današnji Italiji? Da pride med oba kolosa, Nemčijo in Rusijo, in da bo zmleta. Kako si je pravzaprav mislila vlada posledice vstopa v vojno? Vsi od entente pridobljeni mali narodi so poginili. Pogin Romunije je nakopal na glavo entente srd in sramoto. Gorje, ako izvedo vojaki v strelskih jarkih to reči! Za nas se je vrstilo razočaranje na razočaranje in vsi narodi Evrope so tresejo danes mrzlice, izvzemši Nemčijo. Danes stojijo stvari tako: Zaupanje v angleško blokado je izginilo, kar priznavajo angleški ministri sami in tudi ni več nade na zmago s številno premočjo ali s preseganjem glede topov in municije. Tako ne more iti dalje. V kratkem že preiščemo vzroke vojne in odgovornost naših vla-

dajočih faktorjev in pozovemo krivce na odgovor. (Veliko odobravanje na levici.) Z mnogih sedežev se je čul glas: Sonnino naj se brani. Ali Sonnino je sedel mirno in molčal.

Vojna z Rusijo.

RUSKO URADNO POROČILO.

11. decembra. Zapadna fronta. V okolici Cukalovskega jezera je sovražna artiljerija od opoldneva do 4. popoldne neprenehoma streljala. Jugovzhodno od Pomorzanov je poskusil sovražnik v bližini vasi Jožefovke prodreti v ločenih formacijah, ogenj naših izvidnih čet pa jih je zavrnil. V pokrajini 6 vrst od Džembronov se je posrečilo sovražniku najprej v napadu vreči naše najsprednje stotnije nazaj, pozneje pa so ga iste stotnije podprte od drugih, vrgle nazaj ter zopet zasedle naše pozicije. Sovražni konjeniški napad na iste oddelke čet je bil brez uspeha. V okolici Kirlibabe je napadel sovražnik nekako eno stotnino močan, naš ogenj pa ga je vrgel nazaj v strelske jarke. V okolici vasi Valeputne in v dolini Trotusula je sovražnik silno upira. Odgovoril je na našo ofenzivo s silnim ognjem in protinapadi, toda brez uspeha. V gorah je zapadel na celi fronti globok sneg, ki skupaj s hudim mrazom ovira operacije in gibanje čet.

13. decembra. Zapadna fronta. V bližini gozda pri Hula-kovcih sovražnik nadalje obstreljuje naše pozicije s topovi in minami. Sovražne poskuse pričeti z ofenzivo v okolici Presovca severovzhodno od Pomoranzov, smo s svojim ognjem zadržali. Poskuse sovražnika prekoraciti Bistrico v okolici Jezupola smo zavrnili. V Gozdnatih Karpatih so zavrnili naši oddelki močen sovražni napad v pokrajini vzhodno od Šibenov. Sovražni izvidni oddelki, ki so se neopaženi skušali približati našim jarkom v bližini gore Capul, smo s svojim ognjem razpršili. V pokrajini jugovzhodno in jugozapadno od Valeputne trajajo boji. Sovražnik se naši ofenzivi ljuto ustavlja. V južni dolini Trotusa so se polastile naše čete cele vrste sovražnih jarkov na višinah osem vrst južno od Agasuja. So-

gledal je čudež še lepši, kot oni, o katerem pripovedujejo zgodbe.

Videl je procesije, ko so romale h gori. Pa to ni bila gora, to je bil zelen griček, sredi polj. Nebo je bilo jasno, sonce je sijalo in vse naokrog je bilo v belem in rdečem cvetju.

Opoldan je bilo. Mati je pritekla domov, v lica je bila rdeča, iz oči ii je sijalo veselje in glas se ji je tresel: »Brž, brž, otroci!«

Pograbila je Matica, ki je tudi prišel domov, za roko, v drugi je nosila dete. Držali so se eden drugega in šli hitro čez trate. Poskakovali so same radosti. Čisto h griču niso mogli, ker je bilo že preveč ljudi. Prerivali se niso, sedeli so v gostih jatah, po griču, pod gričem, krog griča, daleč naokoli, kamor seže oko lepo pohlevno, oči obrnjene na vrh. Nekateri so se tudi pomenkovali, drugi so peli in vriskali. Mati jih je privlekla do prve gruče ljudi. Vsedla se je na sredo in oni so posedli krog nje. Čakali so tiho, udano, v velikem, sladkem pričakovanju.

Tisoči in tisoči so se valili h griču. Sonce je gredo, po drevju so skakljali ptiči in žvrgoleli, frfotali čisto nad glavami ljudi, eden se je vsedel celo na Janezkovo glavo, zapel pesmico in odletel. Od zemlje do neba je duhtelo po sami pomladi.

Nenadoma se je prikazal vrh griča človek, ves v zlatem solncu. Rastel je od minute do minute in ko je bil tako visok, da je pregledal vse

ljudi in vsak njega, je povzdignil glavo k nebu, iztegnil roke in blagoslovil vse te nepregledne množice. Sijale so njegove oči lepše, kot sonce in ogrevale so blagodejnejše od solnčnega žarka. Smejala so se njegova usta mehkejša, slajša, ljubeznivejša, kot se smeje pomlad.

Ozrl se je nato prav nalahno na levo, na desno, nazaj in pogledal pred se.

Vztrepetali so tisoči, vsakdo je čutil žarek teh usmiljenih oči.

In razprostril je roke. Segale so v daljavo in širjavo, od gor do gor. Objel je vse te velikanske množice, zajel v trenutku, jih pritisnil nalahno k sebi, sklonil glavo in poljubil.

Vzdrhtelo je v srcih vseh. Vsak je čutil ta sočutni poljub. In potem je šel po griču navzdol.

Zavriskali so tisoči. Radost je planila iz src in ni utihnila več.

Janezek je še vedno zrl z odprtimi ustmi na grič in hotel je zajo-kati, ko ni videl več one visoke postave v zlatem solncu ožarjene.

»Janezek jej, najej se do sitega —« je vzkliknila mati.

Pogledal je Janezek. Celi hlebi, belega, masleneža kruha so ležali pred njimi. Vzel je hleb z obema rokama in odgriznil velik kos. Mati, brate in sestra, vsi so jedli in molčali. Med hlebi je bila postavljena lepa, z zlatom obrobljena škatlja, polna piškotov. Mati je dala natrjav

go, kakor gospodarske koristi Avstrije.

= Voditelja madžarske opozicije grofa Andrassyja in Aponyja sta bila imenovana za viteza Zlatega runa.

= **Kralj Peter na potu v Bitolj.** »Tems« javlja 15. decembra iz Soluna: Semkaj je dospel srbski kralj Peter v spremstvu predsednika srbske skupštine. S Krfa sta prišla v Solun tudi srbski trgovinski minister in minister za javna dela v spremstvu več višjih uradnikov. Ministra potujeta tudi v Bitolj.

= **Proces Miljukov-Stirmer.** Obtožba proti članu dume Miljukovu zaradi razžalitive bivšega ministrskega predsednika Stirmer-Panina je bila že izročena v justičnem ministrstvu ter izjavljajo, da se bo proces v najkrajšem času pričel.

= **Vojni cilji in poljsko vprašanje.** Znani nemški profesor Hans Delbrück razpravlja v »Preussische Jahrbücher« o vojnih ciljih. Konstatuje, da znaten del javnega mnenja v Nemčiji noče nič čuti o direktni ali indirektni aneksiji Belgije, Delbrück izreka tudi željo po vzpostavitvi Srbije, a ne misli pri tem na povečano Srbijo s pridobitvami iz leta 1913. Glavni del njegovih izjavanj pa je posvečen ustanovitvi kraljestva Poljskega. Označa je kot genialno politično delo Bethmann-Hollwega v sporazumljenju z Avstro-Ogrsko, ki je nasprotnika spravila v največjo zadrego. Za Rusijo sta se s tem odmaknila oba glavna vojna cilja: zopetna priboritev Poljske in priboritev Carigrada. Vprašati bi mogli Ruse, kako svrhu more še imeti nadaljevanje boja? Na to razpravlja Delbrück o zadnji poljski debati v pruski zbornici: »Čas vora izboljšati. Treba se tolažiti s tem, da je po tem, ko so skozi 30 let Nemci in Poljaki vzgojili v neki krivo razpoloženje drugi proti drugim, ko so bili nasčuvani in po sili pognani v tako razpoloženje, bilo jako težko tako hitro dovesti do preobrata. Saj se spominjam prav razločno, kako težko in počasi je šlo nekaj odnehanje od kulturnega boja. Vživel smo se v versko nezaupanje (tudi jaz sem bil med krivci), ki se ni moglo poleči, ker se ni hotelo. Korak za korakom smo vendar dospeli do nekega modusa vivendi, kakor se je izrazil Bismarck, a potem do resnične tolerance. Da le pride revizija pruske poljske politike enkrat v tek, se odprejo končno oči za dejstvo, da Bismarck — četudi je bil včasih zelo strasten proti Poljstvu — vendar ni hotel proti pruskim Poljakom takega boja, kakor se je vodil. Ako čitamo njegovo intimno izjavo napram gospodu v Kardorffu o prvem protipoljskem zakonu, ako imamo pred očmi, da je po svojem odstopu opetovano odsvetoval kmečko kolonizacijo v Poznanju, da je celo zahteval od pruskih princev, naj se udeleži (govoril je o tem tudi s cesarjem Friderikom in z vzgojiteljem drom. Hintzpetrom), in če dodamo k temu še kar je povedal Bluntschliju in Crispiju: potem moramo priznati, da se moremo sklicevati nanj z večjo pravico za novo politiko napram Poljakom, nego pa proti novi politiki. Da novo kraljestvo postane za nas polnovreden zaveznik, je neizogibno potrebno, da pridobimo zaupanje pruskim Poljakom! Ti morajo imeti gotovost, da smejo tudi v naši državni zvezi ostati Poljaki. Ne smemo jih označiti kot »Pruse poljskega jezika.« Ta izraz proglašajo upravičeno kot žaljiv. Pravico imajo, da jih pripoznamo ne le v njihovem jeziku, marveč v vsem njihovem narodnem bistvu. Politično naj so Prusi in s tem tudi državljani nemške države, narodno pa Poljaki.

= **Italijanski in ruski vojak.** Ali Rus ali Italijan — tako bi rekel človek — vsejedno je. kdo stoji proti tebi s puško v roki, kajti končno kaka je razlika med rusko in italijansko kroglo ali ročno granato? Ali ko smo s severnega bojišča došli na južno, smo opazili kmalu razliko v tempu in temperamentu in v tem, kako se novi sovražnik poslužuje zvijač, katere moramo še le spoznati. Italijanski vojak je telesno mnogo gibčnejši in spretnjši od ruskega; italijanski vojak razume, okoristiti se s terenom, prilagoditi se in je mnogo zvitejši od Rusa. Treba priznati, da se hrabro bije, čeprav mu srčnost včasih tuhtam veli borbo iz daljave. Dobil sem vtisk, da se italijanski vojak kolikor je mogoče ogiba bližnjega boja, borbe moža proti možu, z bajonetom ali buzdovanom. Puškina krogla in ročna granata sta mu ljubši. Tempo, s katerim napada Italijanski vojak, je hitrejši kakor pri Rusu, in navdušenost v začetku večja.

Ali čisto nima ruske žilavosti in pasivne vztrajnosti. Pred maskomom ga more navdušiti do skrajnosti prilična fraza, fantazija mu začne predstavljati, kako premaguje in meče ob tla sovražnika in kako zmagonosno napreduje. Ali v ognju avstro-ogrskih pušk in strojnic ga hitro zapuščata navdušenost in krvava resnica mu krši polet. Zanimivo mi je bilo, ko sem opazil, kako naše moštvo mrzi italijanskega vojaka. Na severni fronti nisem čul nikdar nobene surove besede proti ruskemu vojaku. Tembolj sem se začudil nepovoljni sodbi, katero sem čul na Tirolskem o italijanskih sovražnikih. »Vsi italijanski vojaki so taki kakor kaki razbojnik in tolovaji«, tako so govorili naši prosti možje, katerim ni ugajala italijanska fiziognomija. Često sem jim moral dati prav. Z vsako novo bitko je naraščal odpor naših ljudi do Italijanov, katere so spoznavali za mnogo bolj hinavske, zvijačne in krute od ruskih vojakov. Neki sam na sebi neznan slučaj jih je silno razburil. V času odnora v boju je stopil naš častnik neoprezno iz zavetja, se dvignil na noge in začel motrili sovražne pozicije. Neki italijanski vojak namer nanj in ga zadene. Na to smo čuli iz italijanskega jarka glasno odobravanje in ploskanje ter veseli smeh. Razume se, da se italijanski vojaki poslužujejo tudi nedovoljenih vojnih zvijač, da pošiljajo svoje ljudi brez pušk in z belimi krpmi in ti se približajo našim jarkom kolikor mogoče, ali z namenom, da bi mogli čim uspešneje metati svoje ročne granate. Nedostojno se obnaša italij. vojak v vjetništvu. Na severu smo videli, kako ruski vojak vjetništva ne smatra za nikako nesrečo, rajše za srečo, za osvoboditev in po tem se tudi ravna. Radi tega seveda jih nisimo spoštovali ali razumeli smo psiho ruskega vojaka. Ko smo gledali ruskega vjetnika, smo mu čitali s čela: Eto, tu sem, in drago mi je to: prijatelj, čemu naj streljam nate? Nič žalega mi nisi storil, doma pa imam ženo in otroke. Pri ruskem vojaku ni nikakega idealnega momenta, za njega je vojna služba samo teško breme, koje so mu naprtli mogočniki in katerega se ogiba. kjer more. Ko sem videl prvič italijanske vjetnike, sem začel skoro kleti, tako se mi je gabil ta prizor. Ti ljudje so novsem očitno kazali svoje veselje, da so se umaknili vsaki smrtni nevarnosti in niso mislili na nič drugega nego na to, da pridejo kar najhitreje iz obsega italijanske artiljerije, da ne padejo zadnji trenotek. Pehali so drug drugega naprej, klicali: »Avantil«, peli, metali kape v zrak, skakali, celo plesali so najogavnejši balet, ki ga je sploh kdaj videl... Sedaj razumem, zakaj naše moštvo tako silno spoštuje ruskega vojaka, odkar je spoznalo italijanskega. (Max Reiners v »Voss. Zeit.«)

= **Vojna za Ameriko.** Pod tem naslovom je izšla nemška knjižica, ki dokazuje, da ima samo Amerika velikanske dobičke od evropske vojne. Že pred vojno so bile Združene države najbogatejša država na svetu, zdaj pa bo vsled vojne njih bogastvo tako naraslo, da si znajo sploh pridobiti gospodarsko in politično prvenstvo na svetu.

Nekaj opask k politični situaciji.

Padec drja. Körberja pomeni zmago grofa Tisze. Zopet enkrat se je pokazalo, da je Ogrska v odločilnih trenotkih vedno močnejša kakor Avstrija in zlasti med vojno se je pomaknilo težišče politike vedno bolj v Budimpešto. Grof Tisza je danes nesporno prvi in vodilni državnik monarhije. Opira se na mogočen parlament, opozicija mu krije hrbet za najsmelejše nastope proti cislatantskemu bratu, stroga ustavnost mu daje svobodo in silo k odločilnim političnim činom.

Ali je treba še razlagati, zakaj je moral pasti Körber in zakaj bo zopet uveljavljena nagodba, kakršno hočejo Tisza, Andrassy in Appony?

Ko je Körber prišel na vlado, se je dunajsko časopisje pred njim valjalo v prahu, ko je odstopil, se je obrnilo od njega, kakor da je kužen. Brez značajnost dunajskega časopisja se zrcali že dlje v tem, da ne en dunajski list ni izpregovoril kritične besede o dejstvu, da je Körber moral iti, ker se ni hotel ukloniti nagodbenim zahtevam grofa Tisze. »Neues Wiener Tagblatt«, ki menda vidi v odstopu Körberja in v imenovanju Spitzmüllerja veliko zmago. Kreditanstalt nad Bodenkreditanstalt, je znal vzrok Körberjevega sploh popolnoma zamolčati. »Neue Freie Presse« pa je kar vrtoglava samega navdušenja za Spitzmüllerja in kar ne more dosti povedati o njegovem »financijalnem mišljenju«, o njegovem »bančnem delovanju« in o njegovem »razumevanju kreditne«. Naj-

bolj značilna je pa katoliška »Reichsposta«. Ko je Spitzmüller 1. novembra odstopil od mesta trgovinskega ministra, mu je posvetila »Reichsposta« prav strupene opombe in zlasti ostro gajala njegovo udeležbo pri ustanovitvi družbe »Miles« pri kateri so se premenile razmere šele potem, ko je vojaška uprava udarila ob mizi. Dne 14. decembra pa je ta ista »Reichsposta« posvetila novemu ministrskemu predsedniku oduševljen slavošpev, kličeč, da koraka mlada Avstrija pod njegovim vodstvom, zaupno v novo jutro in je samo ob sebi umavno, da je Spitzmüller odločen urediti priprave in sklepe — Stürgkhove.

»Pester Lloyd« objavlja razgovor z novim ministrskim predsednikom dr. v. Spitzmüllerjem, ki je dejal: O nadaljnjih načelih mojega poslovanja se v trenutku, ko kabinet še ni sestavljen, ne moram izjaviti. Zelo vzradoščen sem, da me je »grško časopisje tako prijazno pozdravilo. Kar se tiče nagodbe, sem razložil temeljne točke mojega programa, ko sem bil imenovan v decembru 1915. za trgovinskega ministra. Obnovitev nagodbe je ena izmed naših najvažnejših nalog. Ne smemo pozabiti, da je nagodbeno delo, ki je takorekoč že ustvarjeno, vsled skupnega boja obeh držav ojačilo idejo skupnosti interesov. Ta moment bo ugodno vplival na utrditev gospodarskih zvez. Nagodba ni zgolj konstrukcija, temveč ona odgovarja resnični harmoniji interesov.

Vznemirjenje, ki je nastalo vsled imenovanja dr. von Spitzmüllerja za ministrskega predsednika, skuša potolažiti članek oficijoznega »N. Wr. Tagblatt«, ki ga je napisal vpokojeni sekijski šef Brosche. Članek pravi, da je že samo ime novega kabinetnega šefa porok za energično, smotreno in strogo stvarno vodstvo državnih poslov ter popljuje značaj drja. von Spitzmüllerja tako entuzijastično, da izgleda, da še nikdar nismo imeli ministrskega predsednika, ki bi bil tako vzoren mož, kakor je dr. von Spitzmüller. Posebno podarja članek ozke stike, ki jih ima dr. v. Spitzmüller z bančnimi, finančnimi in industrijalnimi krogi ter njegovo strokovno znanje na vseh poljih avstro-ogrške nagodbe. Konečno pravi dr. Brosche: Treba bo uvesti politiko, ki bo v zakonodaji in upravi skrbela za enotnost in varstvo države proti državi sovražnim elementom, politiko svobodnega razvoja vseh gospodarskih sil.

Z Dunaj se sporoča prva kombinacija o sestavi novega kabineta. Predsedstvo: Spitzmüller, notranje zadeve: baron Handel, ki je pod Stürgkhom pripravil naredbes za notranjepolitične reforme, justica: profesor Hold ali baron Schenk, železnice: bivši žel. min. baron Forster, finance: bivši finančni minister baron Engel, trgovinski portfelj: neki uradnik, ravnatelj najbrž tudi poljedelski portfelj. V kabinetu ostanejo Trnka, Georgi, Hussarek in Bobrznvski. Najbolj značilno je, da odhaja grof Clam-Martinic, ki je vstopil v Körberjevo ministstvo kot češki politik.

Predno je sestavljen novi kabinet in predno se je mogel dr. von Spitzmüller sam oglasiti, so mu napisali drugi že program. Graška »Tagesspota« naznanja triumfoče: »Kar se je dolgo razpravljalo in zahtevalo samo v nemških strankarskih programih in na zborovanjih kot državna potreba — uvedba nemške staatsprache — to stoji danes na programu avstrijskega ministstva. Spričo tega naznanila se spominjamo zgodovinsko znamenitih besed: On neubirlich der droit du plus fort, on ne le reconait pas.

Vojna nas uči, da je moč v slogi. Politični modrijani, katerim je težavno najti skupnega imena, pa pravijo, da bo Avstrija tem močnejša, čim večji bo notranji razdor in čim slabše bo. Zato hočejo podreti temelj ustave in podlego slogi — čim bolj državna osnovnega na-

kona — in izločiti Galicijo, da bo avstrijska polovica monarhije še bolj izročena nadvladi transiljantske »boljše polovice«.

»Magyar Hirlap«, glasilo madžarske opozicije, piše o politični krizi ter pravi: Ako v Avstriji ne znajo in ne morejo vzdržati ustave, je to nesreča za Avstrijo, nikakor pa ne za Ogrsko.

Neki dunajski list pripoveduje nemškim strankam pravljico o smreki, ki je hotela imeti boljše zeleno obleko ter si je poželela jelkinega ivja. Značilno je, da ja ta list — »Neue freie Presse« — kateri vendar ni bilo v vseh političnih vprašanjih za več, kakor za figovo pero. Ista »N. fr. Pr.« je zapisala nemškim strankam v album tudi sedeče besede: Kar je ustanovila zgodovina, to majhnim dedičem velike nemške preteklosti ni bilo prav. Morda so oni ubili Körberjevo ministstvo in z njim morda tudi marsikaj, kar bodo kmalu želeli izkopati iz zemlje.

Slovanske stranke so posvedočile opetovano svojo pošteno pravilnost sodelovati pri obnovitvi ustavnega življenja. Avstrijski Slovani so mnenja, da so si v vojni priborili in zaslužili nove pravice. Kdor jih hoče mesto tega oropati še starih — s tem nimajo slovanske stranke kot zastopnice narodnih in državnih interesov ničesar opraviti. Novi ministrski predsednik se gotovo zaveda, da ga bo večina države sodila po njegovih dejanjih.

Sedaj po Körberjevem padcu priznavajo nemške stranke, da so solidarne z onimi zahtevami, s katerimi so nemški radikalni napadi odstopivšega ministrskega predsednika. V nemško-nacionalnih in z njimi aliranih krščansko-socialnih krogih se poudarja, da ni res, da bi si prebivalstvo želelo, naj se parlament brezpogojno skljuje; restitucija ustavnega življenja v Avstriji se zdi nemškim strankam postranska stvar, dokler niso izpolnjene njihove kardinalne zahteve. Te kardinalne zahteve se glasijo: 1.) uvedba nemškega državnega jezika; 2.) izločitev galjskih poslancev iz parlamenta; 3.) razrešitev češko-nemškega vprašanja v smislu nemških zahtev in 4.) (da bi parlament proti vsem tem ustavolomstvom ne mogel ničesar storiti) uvedba »primerne« poslovniške za državni zbor. Čim bi bile te zahteve izpolnjene, potem bi se naj, če že ne gre drugače, sestala državni zbor, da posvedoči, da je zavladalo tudi pri nas ustavno življenje. Ta nemški načrt je torej izdelan natančno po principu znane »die Freiheit, die ich meine«.

Peto vojno posojilo.

— V. avstrijsko vojno posojilo so pri Mestni hranilnici ljubljanski do včeraj med drugimi podpisali: Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar in predsednik imenovane hranilnice 10.000 K; Ignacij Urban iz Vlake v Srbiji 3000 K; dr. Fran Vončina, c. kr. vladni tajnik 2000 K; Josip Kavčnik iz Dragomera 2000 K; gđc. Amalija Jerovec 1000 K; Mat. Roth, c. kr. poštni kontrolor 1000 K; Luka Svetec, c. kr. notar v pokojju 1000 K; Franciška Pengov iz Zaboršta 3000 K; Albin Gruntar, župan v Šmarju pri Ajdovščini 1000 K; Občina Šmarje pri Ajdovščini 1000 K; Jakob Baraga z Bleda 5000 K; Josip Zupančič iz Dolskega 1000 K; Neža Turk iz Ljubljane 2000 K; Ferdinand Morela, postajenačelnik v Čušperku 1000 K; Milena in Vera Kušljan iz Spodje Šiške 1000 K.

— V. vojno posojilo. Pri Kranjski deželni banki v Ljubljani kot oficijelnem subskripcijskem mestu in članu konsorcija za izpeljavo državnih kreditnih operacij, je do 13. t. m. podpisalo 256 strank skupaj 9.612.950 K. V. vojnega posojila; od tega odpade na amortizacijsko državno posojilo 4.744.950 K in na državnozakladne liste 4.868.000 K. Med drugimi so podpisali: Kranjska deželna banka za lastni račun 500.000 K; Franc Peterca 25.000 K; Katoliško tiskovno društvo 10.000 K; občine: Banja Loka 2000 K, Studenec-Ig 7000 K, Stara Loka 1000 K, Ovsje 1000 K, Sinadole 5000 K, Bled 5000 K, Kostanjevica 10.000 K, Terzin 5000 K, Ustje 400 K, Črni potok 1000 K, Trava 4000 K, Rudnik 2000 K, Lancovo 500 K, Mokronog 4000 K, Jesenice 1000 K, Franc Tavčar 2000 K, dr. Anton Snaj 1000 K, Franc Osvald 1000 K, Andrej Šimanec 1000 K, Janez Hladnik 2000 K, Josip Cvenkelj 1000 K, 3 subskribenti po kreditni zadruzi 5000 K; Marija Medvedšek 1000 K; Janez Flis 2000 K; Janez Košir 5000 K; Franc Merkun 1000 K; Jožeta Premrov 400 K; občina Ljubno 600 K.

— Pri Hirski banki v Ljubljani se je podpisalo na V. avstrijsko vojno posojilo: Karol Pollak, tovarna usnja, v Ljubljani, 1.000.000 kron (500.000 K pri Kranjski deželni banki); župni urad Črnomelj 40.000 K; dr. Albin Suyer in soproga 20.000 K; Matevž Ambrož, Šmartno pri Ljubljani, 1000 K; Marjana Marolt, Šmartno pri Ljubljani, 1000 K; Marija Pleško, Šmartno pri Ljubljani, 1000 K; Antonija Pleško, Šmartno pri Ljubljani, 1000 K; Martin Bolta, 1000 K, Šmartno pri Ljubljani; Janez Kušar, Moste pri Ljubljani, 1000 K; Marjeta Kamnar, Hrašnje pri Ljubljani, 1000 K; Cecilija Kamnar, Hrašnje pri Ljubljani, 2000 K; Josip Oražem, župan v Mostah pri Ljubljani, 3000 K; Hirska banka na svoj račun 100.000 kron.

— Peto vojno posojilo. Podpisali so pri deželni poslovalnici c. kr. avstrijskega vojaškega zaklada za vdove in sirote zavarovalni oddelek v Ljubljani po posredovanju okrajnih poslovalnic: Mikuš Anton, Gozd št. 5 pri Vipavi 1000 K; Lemut Marija, Kovk št. 3 pri Vipavi 2000 K; Peljhan Alojzij, Kovk št. 1 pri Vipavi 3000 K; Lavrenčič Alojzij, Podraga št. 19 pri Vipavi 1000 K; Trošt Albina, Podraga št. 15 pri Vipavi 1000 K; Žorč Ivana, Podraga št. 29 pri Vipavi 2000 K; Lavrenčič Marija, Podraga št. 19 pri Vipavi 1000 K; Ferjančič Antonija, Podraga št. 48 pri Vipavi 2000 K; Žgur Iv., Podraga št. 35 pri Vipavi 2000 K; Čehovin Doroteja, Podraga št. 82 pri Vipavi 2000 K; Ferjančič Anton, Podraga št. 48 pri Vipavi 2000 K; Furlan Fr., Podraga št. 45 pri Vipavi 10.000 K; Lavrine Ferdo, Radovljica 2000 K; Damić Janez, Depala vas pri Kamniku 1000 K; Zajc Ana, Trzin št. 68 pri Kamniku 500 K; Podgoršek Katrina, Trzin št. 82 pri Kamniku 1000 K; Čajhen Dijonisa, Depala vas pri Kamniku 1000 K; Čurk Franc, Gradišče št. 19 pri Postojni 200 K; Vrčan Janez, Gradišče št. 31 pri Postojni 200 K; Bukarič Matija, Gradišče št. 7 pri Postojni 400 K; Fuma Andrej, Gradišče št. 3 pri Postojni 1600 K; Žganec Jožef, Gradišče št. 19 pri Postojni 500 K; Valavšek Karolina, Krško 10.000 K; Pirc Andrej, Ravna pri Krškem 200 K; Očansek Ana, Semič pri Krškem 1000 K; Paček Anton, Gorenjavas pri Krškem 1000 K; Augustin Martin, Golek pri Krškem 4000 K; Gorenc Alojzij, Arden pri Krškem 1000 K; Vodopivec Marija, Ivandol pri Krškem 2000 K; Kovšca Ivan, Gozd št. 18 pri Vipavi 1000 K; Semenič Jozefa, Podraga št. 28 pri Vipavi 2000 K; Debevc Ivana, Podraga št. 61 pri Vipavi 1000 K; Krapež Jožef, Kovč št. 2 pri Vipavi 1000 K; Hrib Ivan, Podraga št. 53 pri Vipavi 1000 K; Žgur Franc, Podraga št. 10 pri Vipavi 1000 K; Jerončič Simon, Sanabor št. 5 pri Vipavi 1000 K; Ambrožič Franc, Sanabor št. 18 pri Vipavi 4000 K; Peljhan Alojzij, Kovč št. 1 pri Vipavi 2000 K; Furlan Ivana, Podraga št. 83 pri Vipavi 4000 K; Božič Franca, Podraga št. 83 pri Vipavi 4000 K; Lozej Luka, Podraga št. 81 pri Vipavi 2000 K; Furlan Franc ozir. Semenič Ivan, Podraga št. 81 pri Vipavi 2000 K; Jebračin Ivan, Podraga št. 79 pri Vipavi 1000 K; Božič Anton, Podraga št. 90 pri Vipavi 2000 K; Ferjančič Franc, Podraga št. 34 pri Vipavi 4000 K; Trošt Gregor, Podraga št. 30 pri Vipavi 8000 K; Pirc Alojzij, Veltkavas št. 9 pri Krškem 100 K; Zehner Ignac, Stadtberg št. 14 pri Krškem 5000 K; Pirc Marija v Artu, Radna pri Krškem 1000 K; Zehner Marija, Stadtberg št. 14 pri Krškem 1000 K; Vodopivec Franc, Srednje Pijavsko pri Krškem 600 K; Jerman Ivan, Krško 100 K; Štante Marjeta, Podreče št. 8 pri Kamniku 500 K; Šternljan Marija, Podreče št. 5 pri Kamniku 1000 K; Kepec Katarina, Podreče št. 17 pri Kamniku 2000 K; Auman Janez, Vir št. 8 pri Kamniku 100 K; Birk Marija, Vir št. 15 pri Kamniku 1000 K; Auman Marjeta, Vir št. 8 pri Kamniku 2000 K; Breznik Marjeta, Vir št. 20 pri Kamniku 1000 K; Oražen Franc, Dob št. 17 pri Kamniku 1000 K; Paček Anton, Gorenjavas št. 10 pri Krškem 1000 K; Paček Miha, Veliki Podlog pri Kamniku 1000 K; Tekavec Albin, Gorenjavas št. 23 pri Krškem 1000 K; Babič Ignac, Veltkavas št. 15 pri Krškem 1000 K; Salmič Ana, Zgornjavas št. 6 pri Krškem 2000 K; Verčon Franc, Rzelj pri Vipavi 1000 K; Verčon Marija, Rzelj št. 26 pri Vipavi 2000 K; Volk Ivana, Rzelj št. 2 pri Vipavi 200 K; Vidrih Ivan, Rzelj št. 30 pri Vipavi 1000 K; Kobal Urša, Rzelj št. 52 pri Vipavi 800 K; Ferjančič Julija, Rzelj št. 18 pri Vipavi 1000 K; Čurk Terezija, Rzelj št. 6 pri Vipavi 100 K; Ferjančič Adela, Rzelj št. 22

*** Vojne hijene na Francoskem.**
Naravno je, da imajo tudi na Francoskem dovolj takih ljudi, ki znajo vojno in njene posledice izkoristiti za svoje žepne in katerim vojna sploh ne more dosti dolgo trajati. Zda se je razvedelo, da so zaprli v Parizu znanege veletržca, ki je na čelu cele organizacije kupoval neporabne vojaške uniforme in jih po površni popravil zopet prodal vojni upravi kot nove. Da pri tem brez podkupovanja raznih funkcionarjev ni šlo, se pač ob sebi razume. Podobnih vojnih hijen so zaprli tekom vojne že mnogo, največ po zaslugi časopisov, ki skrbno in brez obzirov zasledujejo vsako nekorektnost.

Pri slabi prebavi zlasti po prekomernem uživanju težkih jedi, alkohola in tobaka izplakne naravna »Franc Jožefova grenčica« hranilni kanal zelo milo. Jezik postane čistejši in tek se čisto že v kratkem času pojavi. Tajni sanitetni svetnik dr. Vaarrentrapp v Frankfurtu o. M., član cesarskega državnega zdravstvenega sveta potrjuje, da se Franc Jožefova grenčica rada uživa in je priporočila celo takrat, ko je treba dovesti želodcu le malo količino tekočine.

Darila.

XXXIII. zaznamek prispevkov, ki so jih do 31. novembra 1916 vposlali c. kr. deželnemu predsedništvu naslednji darovalci:

A. V prid društva »Rdeči križ«: Kat. Konec, namesto kinca na grob svojega brata, 20 K; gospodarska zadruga za gorško okolico, darilo, 119 K; državna višja realka v Ljubljani, 1% popusta plač, 68 K 22 vin.; Alfred Rudesch, notar v Radovljici, 20 K; c. kr. okrajno glavarstvo v Kočevju, darilo, 356 K 87 vin.; c. kr. okrajno glavarstvo v Logatcu, darilo, 32 K 42 vin.; davčni urad v Rudolfovem, zbirka, 306 K 05 vin.; okrajno glavarstvo v Črnomlju, zbirka, 70 K; skupaj 992 K 56 vin. Zraven znesek prejšnjih seznamov 157.886 K 78 vin. Skupaj 158.879 K 34 vin.

B. V korist vojnih oskrbniškega zaklada: Josip Zidar, v Ljubljani, darilo, 26 K 82 vin.; 1% popusta plač okrajnih glavarstev: v Postojni 25 K 30 vin., v Kranju 25 K 33 vin., v Ljubljani 18 K, v Litiji 33 K 42 vin., v Kamniku 18 K 58 vin., v Črnomlju 20 K 2 vin., v Logatcu 16 K 31 vin., v Kočevju 48 K 61 vin., v Rudolfovem 62 K 79 vin.; deželna vlada 1% popusta plač 195 K 04 vin.; skupaj 491 K 12 vin. Zraven znesek prejšnjih seznamov 115.620 K 58 vin. Skupaj 116.111 K 70 vin.

C. V prid vdovam in sirotam iz Kranjske: Evangelijsko žensko društvo v Ljubljani, mesto nagrobnega venca za gospo višjega štabnega zdravnika dr. Bocka, 25 K; davčni urad na Brdu, zbirka, 134 K; Ursula Zirc, poštarica v Toplicah, darilo, 50 K; R. p. u. ad. Kren, mesto nagrobnega venca za gospo Kussmann, 20 K; šolsko vodstvo v Horjulu, zbirka, 46 K 63 vin.; davčni oskrbnik A. Stermole na Brdu, zbirka, 120 K; skupaj 395 K 63 vin. Zraven znesek prejšnjih seznamov 6509 K 03 vin. Skupaj 6904 K 66 vin.

D. Doneski iz nabiralnikov: Davčni uradi: v Idriji 27 K 07 vin., v Cerkljici 131 K, v Ložu 87 K 79 v, v Ljubljani, za okolico, 54 K 71 vin., in 56 K 55 vin., v Litiji 127 K 73 vin., v Idriji 24 K 54 vin., in 22 K 81 vin., v Metliki 50 K 62 vin., v Trzinu 100 kron, v Kranju 143 K 70 vin.; okrajna glavarstva: v Ljubljani 67 K 96 vin., v Litiji 213 K 53 vin.; finančna deželna blagajna 150 K 70 vin.; skupaj 1258 K 71 vin. Zraven znesek prejšnjih seznamov 29.956 K 31 vin. Skupaj 31.215 K 02 vin.

E. Vojno oskrbništvu za poljubno porabo gosp. deželnega predsednika: Župnik v Senturški gori, donesek neke patrijotične prireditve 68 kron; prof. dr. J. Nejedli, darilo, 100 kron; skupaj 168 K. Zraven znesek prejšnjih seznamov 2030 K. Skupaj 2198 kron.

Rdeči križ. Častniški zbor c. kr. 3./26. črnovojnega bataljona, vojna pošta 304 je daroval Rdečemu križu Kranjsko 1% plače v znesku 46 K 70 vin. — Orožniški stražmojster I. razreda gospod Valentin Legat v Zagorju ob Savi je nabral za Rdeči križ vnovič znesek 30 K. Deželno in gospejno pomožno društvo Rdečega križa izreka vsem darovalcem prikrčno zahvalo.

Darilo. Mesto venca na krsto svojemu častnemu članu dvornemu svetniku Franu Levcu izročilo je Muzejsko društvo kranjsko mestnemu magistratu 25 K za vdove in sirote padlih ljubljancanov.

Upravništvu naših listov so poslali: Za »Zavod za v vojni oslepele vojake«: učenke IV. razreda licejske ljudske šole v Ljubljani 20 K 46 vin.

mesto božičnega darilca, ki so ga namenile svoji učiteljici. Srčna hvala!

Današnji list obsega 12 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastna in tisk »Narodne tiskarne«.

Ne prezrite današnjega oglasa „Srečkovnega zastopstva“!

Napredaj sta
2 KOBILI (rujave)
lepe pasme in ena
telica za rejo.
Poljska cesta 53, Ljubljana. 4169

LEPA POLT

obraz v rok, ki jo občudujemo pri mnogih ljudeh, donša njihovim lastnikom dvojni dobiček. V prvi vrsti je lepa, bela, mehka polt potrebna za zdravje vsakega telesa, ker le ta čista in mehka omogočujeta nemoteno dihanje skozi polt. Dalje napravi lepota obraza in rok na druge

alektat umivalni prašek (borakov prašek 1 K). Predvojne cene!

Bujna rast las

ki vsak obraz napravi lepši, se doseže z gojitvijo las s Fellerjevim pristnim tanokinamazolom za rast las »Elsa«. (En lonček št. I 1 K 60 h, močnejša vrsta št. II 3 K). To mazilo krepi lasišče, preprečuje plešo in predčasno osivlost, povzroči novo rast lasi mladostne barve, krhke lasje napravi mehke in elastične, da se jih lahko sčeše. Ono nima v sebi nobenih škodljivih snovi, vsled česar ima prednost pred škodljivimi izdelki, kakršne pogosto priporočajo ljudje, ki niso lekar-narji. Za gojitev brk je Fellerjevo mazilo za brke (50 vinarjev). Naroči naj se naravnost pri **E. V. FELLER-ju, lekarnarju Stabica Elsa trg št. 238 (Hrvaško).**

Potrj javljam vsem, ki so ga poznali in ljubili, da je padel v noči od 6. na 7. avgusta t. l. pri Gorici, moj dragi brat

Tone Vrhovec
c. kr. poročnik
v cvetni dobi 21 let.
Bodi mu ohranjen drag spomin!
V LJUBLJANI, dne 15. decembra 1916.

4153 **Stane Vrhovec**
sanit. praporščak.

Zahvala.
Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom boleznin in smrti našega preljubega, nepozabnega brata, oziroma svaka in strica, gospoda

Ivana Gestrina
izrekamo vsem našo najsrčnejšo zahvalo. Posebno pa se zahvaljujemo preblagorodnemu gospodu C. Pollaku, gg. uradnikom tvrčke C. Poliak, gg. pevcem za ganljivi žalostinki, vsem darovalcem prekrasnih vencev, ter vsem, ki so spremlili nepozabnega pokojnika na njega zadnji poti.

Zahvala rodbina Fr. Ambrožičeva.

Realčni abiturijent

šoli vstopiti v službo pri kakšni banki, večjem trgovskem podjetju ali drugod. 4166
Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Trgovca Friderik Šuštek, Metlika

da v našem za takej svoje stare znamke dobro ideče renomirane trgovine mešane stroke in z deželnimi pridobit. Več pove ustmeno ali pismeno. 4108

Prekajeno meso — trpežno blago.

Pri odvetju od 25 kg naprej:
Krakov, gnujato salami K 1175 —
Debrecinske salami . . K 1150 —
Mortadella salami . . . K 1175 —
za 100 kg, iz Prage, proti vposlatvi zneska ali vplačilu proti duplikatu, bančni akred. Poštnih zav. se ne pošilja. Izvoz praških gnujati **M. KORN, Praga, Žižkov, Havlíčkova ul. 16/1.**

Najlepša prilika za nakup lepega

POSESTVA

na Bledu, obstoječe iz dvonadstropne hiše, vosp. poslopja, senčnati vrt z verando ob jezeru, več nji, gozdov in travnikov, hotelska koncesija, Električna razsvetljava, Hiša v najboljšem stauu, ker je skoro nova in poseduje več klet, krasno dvorano in 16 sob za tuice. Najboljša naložba kapitala. Pojasnila daie **Leopold Jonko, Radovljica.** 4159

Proti 9

zobobolu in gnijolobi zob
Izborne deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna
in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje nečisto sopo iz ust.
1 steklenica v navodilom K 1-20.
Po pošit se pošilja najmanj 2 steklenici
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Realijska cesta št. 1
poleg Franc Jožefovega jubilejnega mesta.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin luž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.
Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag. gospod lekarnar
Prosim vlijudno, pošlite mi zopet tri steklenice Vaše izborne delujoče **antiseptične melusine-ustne zobne vode**, katera je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.
Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Kupim dobro ohranjen, preigran

violinčelo,
kakov tudi
VIOLINO in KITARO.
Ponudbe pod »Čelo/4161« na upravništvu »Slovenske a Naroda«. 4161

Korespondentinjo
zmožno slovenskega in nemškega jezika ter strojopisja in

knjigovodkinjo

se sprejme proti dobri plači v voletrgovini. Ponudbe se pošlji pod 1916/2/4170 na upr. Slovenskega Naroda.

POZOR!

Kavni nadomestek
1 poštni zavoj 50 kosov 20 K, 100 kosov 40 K iz Brna.

Suho mleko
100 zavojčkov 42 kron iz Brna.

S. FISCHL, Brno,
Schüttgasse 7, Moravsko.

Stanovanje

s 3 — 4 sobami

za pisarno pritično ali v I nadstropju se išče za majnikov termin na Dunajski cesti, v Šelenburgovi ulici, v Prešernovi, na Frana Josipa cesti, na Marijinem trgu, v Kolodvorski ulici ali v bližini. — Ponudbe naj se blagovoli vposlati na upravništvu »Sl. Naroda« pod »Pisarna za 1917/4169.

Kupi se dobro ohranjen :
PIANINO.

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«. 4159

Vojnopoštne dopisnice.
K 3-50 za 1000; 100 vojaških ali ljubezenskih K 5—; umetniških razglednic K 6 razpošilja po povzetju 2969

Schleier-jeva zaloga razglednic
Dunaj XVI/13, Brunnengasse 67.
Ako ne ugaja, denar nazaj.

Dober

sadni mošt

odda 3997

Franc Matheis, Eggenberg pri Gradcu.

Kontoristinja

z večletno prakso, samostojna v knjigovodstvu in korespondenci, želi spremeniiti službo. — Pismene ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod »Prva mod/4164«.

Isče se lep, modern

lokal

na prometnem prostoru, ki meri najmanj 6 m v kvadratu eventualno pritično stanovanje. — Ponudbe pod »Novo podjetje/3840« na upravništvu »Slov. Naroda«. 3840

Zamaške

nove in stare, kupi vsako množino tvrdka »Ljubljanska industrija prebrovikov zamaške JELACIN & Co. Ljubljana. 2925

Teden senzacij v

Kino Cetnral

v deželnem gledališču.

Sobota 16. ob pol 6., 7., in pol 9. uri zvečer. Nedelja 17. ob pol 5., 6., pol 8. in 9. uri zvečer. Ponedeljek 18. decembra ob pol 6., 7., pol 9. uri:

Asta Nielsen

v njeni najboljši dram! i

Dora Brandes.

Drama v 4. del. Sestavil M. Jørgensen, uprizoril M. Stifter. Sodelujoče glavne osebe: **Asta Nielsen, L. Trautmann, Max Laurence.** Ni za mladino.

Sobota 16. decembra ob 4. uri popoldne. Nedelja 17. decembra ob pol 11. uri popoldne in 3. uri popoldne. V ponedeljek 18. decembra ob 4. uri popoldne:

: Družinske predstave :

pristepne tudi mladini.

V tujem gnezdu. Benjaminova življenja pot.

Krasna drama. Veseloligra.

Ponedeljek 18. Torek 19. Sreda 20. decembra:

Serijs Einar Zangenberga.

Mrtva dežela.

Detektivska drama v 4. del. **Einar Zangenberg** in gospa **L. Komberg** v glavnih vlogah.

! Senzacija nad senzacijo !

Najneumnejši v vasi.

Prisrčen humor :

Sijajno očrtan milje, zanimiva vsebina in prvovrstna karakterizacija uvrščata ta film med najboljše veseloligre. V glavnih vlogah **Ella Hall** in **Bob Leonhardt** s svojo čudovito spreminjalno umetnostjo. Ni za mladino.

V četrtek 21. in petek 22. decembra:

Mia May v sijajnem filmu

Megla in solnce.

Prodajalka

dobro izurjena v trgovini mešanega blaga se sprejme. — Vedele selovščine imajo prednost. — Hrana in stanovanje v hiši. — A. Sušnik, Ljubljana Zaloška cesta št. 21. 4114

Imam okrog 100 tuc. raznih moških in otroških zimskih
NOGAVIC
po precej niski ceni za oddati.
Osvald Dobeč,
LJUBLJANA, Martinova cesta.

Krasni rodovitni 3874

VINOGRADI

z lepim posestvom v Bizeljski okolici se radi rodbinskih razmer po zelo ugodnih pogojih ceno prodajo. Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«

Higijenična manufaktura
Julij Singer
Dunaj I, Wiesingerstr. 8. F.
Ceniki z zdravniškimi poukom gratis in fr. Zaprti, 30 vinarjev v znamkah. 143

Karel Zichy
na medicinskih in ortopedičnih klinikah tu in inozemstva tehnično in anatom. izprašan ter diplomiran
maser in operater kurjih oči
z 26 letno prakso v sanatorijih, civilnih in vojaških zdraviliščih itd se priporoča gg. Častnikom in c. občinstvu. **Kopalnice hotel „pri Slonu“.** 4098

Prazne vreče
vseh vrst in v vsaki množini kupuje vedno ter plačuje najdražje
trgovska tvrdka
J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko. 3729

Zmlet, črn poper
12 K za kg, netto teža, franko domicilio, v zabojih po 5 kg razpošilja
tvrdka **I. CIVIDIN,**
Trst, Via Canova 24.

Kontoristinja
z lepo pisavo, zmožna stenografije in strojepisja se sprejme v večji trgovini v mestu na Štajerskem. Ponudbe pod „št. 10004“ 4056 na upravništvo Slov. Naroda.

Stanovanje

z 2 ali 3 sobami 1800 v Ljubljani miren zakonski par (2-osebi) za februarjev termin. Cenične ponudbe pod „Februar 1917/4149“ na uprav. »Slov. Naroda«

Proda se v Kamniku
enonadstropna hiša
z vrtno, korporacijske pravice in spocerijako opravo. Hiša je pripravna za trgovino, ki se je veliko let v nje izvrševala.
Karel Kumer, Kamnik. 4144

Spretna, izkušena
defektarka
za takojšen vstop v lekarno v Stubi se išče. Ponudbe na **E. V. Feller,** Zagreb, Jurjevska ul. 31, Hrvaško.

Imam vedno v zalogi
fini rum, Medicinal konjak v steklenicah, „Camis Stock“ ter **pristni brnjevce.**
po najnižjih cenah **Osvald Dobeč,** Ljubljana, Martinova cesta.

Po niski ceni se prodajo sledeči predmeti kakor:
karbolineum, piment cel, nagelnova štupa I. a (Nelken), kaperne I. a, kamilice, črnilo v stkl. po 1/4 in 1/2 kg, glicerol, nagrobne lučice, foenum grecum, encijan mlet ter cel, mazilo za čevlje „Sussi“, škrob, železnato kina vino, tropinovec, kumnov esenc, zobotrebci, usparači (sesalke z rinko) iz gumija, nekaj zabojev, pratika za leto 1917 ter še več drugega blaga.
OSVALD DOBEČ, Ljubljana Martinova cesta.

Milo za pranje!
dobro blago v originalnih zabojih a ca. 60 do 75 kg tovarniška teža, dalje:
kisovo kislino 80%, slivovko, tropinovec
in 4129
rum,
oddaja po najnižji ceni, dokler traja zaloga, tvrdka
A. KUSLAN, Ljubljana, Karlovska cesta št. 15.

Istotam sta naprodaj tudi dva
KOLESKA
(bicikla).

Karel Kumer, Pogačarjev trg, Ljubljana.
Priporočam slav. občinstvu tu in na delih svojo zalogo
čebule, česna
in
LIMON.

Gospodinje pozor!
Milo! **Milo!**
Ako hočete poceni in z malimi stroški snežnobelo prati, naročite si takoj, dokler je kaj zaloge, naše
Šulcejevo nadomestilno milo
ki je enake kakovosti in bolje kakor so sedanja draga in slaba mila. Razpošilja se poštine prosto po povzetju 10 komadov za 6 K 50 h Blagovolite poskusiti in prepričani boste ter ostali hvaležni odjemalcem — Se priporoča
Matija Pučko, Rotovška ulca št. 20, Golje.

MAGISTER
ali
ASISTENT
(gospod ali dama)
za takojšen vstop v lekarno v
Stubici
se išče.
Ponudbe na:
E. V. Feller v Zagrebu
Jurjevska ul. 31, Hrvaško.

Gonoktein.
Najnovejšo, izkušeno sredstvo proti kapavcu (triperju), belemu toku, črevesnemu in mehurnemu katarju i. t. d.
GONOKTEIN je upeljan na češki kliniki dvor, svetnika vseuč. prof. dr. V. Janovskega. Na praški nemški kliniki vseuč. prof. dr. K. Kreibicha. Toplo ga priporočajo: vseuč. profesor dr. J. Burkovsky, vseuč. prof. F. Samberger, vseuč. docent dr. J. Odstrčil i. t. d.
Vereinsrekonvaleszentenheim des patriotischen Hilfevereins vom „Roten Kreuze“ na Dunaju, šef MU. dr. F. Barach piše: Pošljite mi kakor zadnjič Gonokteina.
P. S.: Ne morem si kaj, da ne bi Vam izrazil svoje pohvalno mnenje o rezultatih Gonokteina.
MU. dr. Ign. Kanders v Lincu piše: Naznanjam, da sem z Vašim preparatom dosegel izvrstne uspehe in da sem z njim popolnoma zadovoljen.
Dobi se po vseh večjih lekarnah. — Skatljica K 6.—
Zahtevajte literaturo in prospekt!
Ljubljana: **Lekarna Trnkoczy**
Zagreb: **Lekarna „Salvator“ S. Mitelbach, Jelačićev trg.**
Split: **Lekarna „K. Gospej Sinjskoj“ J. Sušan.** 2130
Proizvaja: Farmakološko-kemično laboratorij „HERA“, Praga-Vrbovice 552.
Dobavitelj vojnega ministrstva in vojn. zdravstvenega združenja.

Goriška ljudska posojilnica v Gorici,
vpisana zadruga z omej. jamstvom
naznanja, da obrestuje hranilne vloge pričteno s 1. januarjem 1917
po čistih 4%.
V Ljubljani, 15. decembra 1916.

Transportni jermeni brezkončno tkani jermeni specialni jermeni za mokre prostore.
V strojnem obratu preizkušeni so se sijajno obnesli.
Podjetje za industrijske potrebe
KATTNER & Co. GRADEC.
Brcnj. naslov: Gigant, Gradec Tel. int. 3150.
Znamka Gigant. Takoj dobavljivi!

F. WIEBACH
WIEN-KARNTNERSTR. 15.

Moderne barve
svileni trikó 60 K

„Kmečka hranilnica in posojilnica“ v St. Vidu nad Ljubljano
reg. zadruga z neomejeno zavese
je v svoji redni sedni dne 21. novembra 1916 znižala obrestno mero pri vlogah z 1. januarjem 1917 od 4 1/2% na 4 1/4%. Pri posojilih pa od 6% na 5 1/2%.
Vložnikom je na prosto voljo dane v primernem roku svoje vloge vzdigniti.
Rentni davek plačuje zavod iz svojega.
ŠT. VID, dne 27. novembra 1916.
Načelstvo.

Pozor! Božič 1916.
Usojam si p. t. odjemalce opozoriti na svojo znano največjo in reelno zalogo draguljev, slata in srebra, kakor tudi na ure in bronce vseh vrst.
:: Nikako komisijonsko blago, zato po zelo ugodnih cenah.
Blagovolite se o tem prepričati!
JOS. EBÈRLE, Mestni trg 17.

Razglednice
božične in noveletne v največji izbiri
priporočila na debelo
M. Tičar, Ljubljana
Selenburgova ul. 1 Sv. Petra cesta 26.

Delaški kapital K 60,200.000.—
Rezerve „ 17,000.000.—
C. kr. priv.
Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer
Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. **Vogel Marija trg-Sv. Petra cesta (v bliž. „Assicurazioni Generali“).** Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.
Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevno vedno ugodnim obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.
Najkulantnejše izvrševanje denarnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebanje vrednostnih papirjev — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravišče a. kr. raz. loterije Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev — Promese za vsa zrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Ameriko.
Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančni stroki spadajočih transakcijah vesolj brezplačno. **Prizvajatelj: Prometna banka Ljubljana. — Telefon št. 41**

Stanje donarnih vlog oca: K 115.000.000—

Glavnica K 40.000.000—

Podružnica v Ljubljani **Češka industrijalna banka** **Stritarjeva ulica št. 9.**

Financiranje vojaških dobav. :: Lombardiranje blaga. :: Kredite za aprovizačne nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije. **Nakazila vojnim ujetnikom.**

Miren starejši gospod išče večje boljše stanovanje
za prosinec ali svečan. — Pomudbe na poštni predal 41. 4071

Kupujem in prodajam ali v komisijon vzamem samo starinske stvari in tudi staro zobovje.
Albert Derganc, brivec in starinar,
Franciška ulica št. 10, Ljubljana.

8 vinarjev
(za dopisnico) stane Vas moj glavni katalog, katerega se vam odpošlje na zahtev brezplačno.
Prva tovarna ur
Jan Komrad, c. l. hr. diver. dobav., Mest (Brick) 1466, Češka.
Nikljaste ali jeklene ankarice K 6, 7, 8, švicarske Roskopf ankarice K 7, 8, 9, vojnospominske ure iz niklja ali jekla K 11, 12; armadne radijeve ure iz nikla ali jekla K 12. Masivne srebrne Roskopf ankarice rem. ure K 19, 20. Budilke, stenske in stojne ure v veliki izbiri po nizkih cenah. 3 letna pisarna garancija. Pošilja po povzetju. Nizka cena. Zamenjava dovoljena ali se povrne denar.

100 litrov domače pijače!
ovčino, stano in lejo g...
Jan. Grollich, Engel - Drogerie,
Brno, šte. 639, Moravsko.

Ivan Bizovičar
umetni in trgovski vrtnar
Ljubljana 839
Kolezijska ulica št. 16
priporoča svojo bogato opremljeno vrtnarstvo ter okusno izdelane vence, šopke in trakove.
Izposojevanje ob urvaviških cedih drevesno cvetlice, kakor tudi najljubše dekorativne cvetlice za dvorane in balkone.
Vsakovrstne sadike do najzlahnejših cvetic in zelenjavi. Sprejemam naročila na deželo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno.
Brezjavko: I. Bizovičar, vrtnar, Ljubljana.

Jovarna čevljev v Tržiču Goranjsko
Peter Kozina & Co.
Ljubljana

priloga slavemu občinstvu, da se vsak posamezni preskubi z dobrimi usnjatimi čevli, dokler ne poide zaoga. kajti vsled pomikanja usnja in vsled strogih ministerjalnih odredb se je poraba usnja skrajno omejila.

Zaloga Hreg št. 20 naspr. sv. Jakoba mosta.

Zima se oglašja!
Dovoljujemo si slavno občinstvo opozoriti na:
Specijalni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo:
Za dame! **Za gospode!** **Za dečke in deklice!**

Vrhnje pletene jopice in dušogreclji z rokavi kakor tudi brez rokavov.
Sportne čepice iz volne in svile.
Spodnja krila, pletena iz volne, crepe de sante, svile, listra, klota, batista itd.
Kombinaže, srajce, jopice in drugo perilo, pleteno iz volne, bombaža in šifona.
Predpasniki pisani, beli in črni v vseh modernih krojih.
Stezniki v različnih kakovostih od najcenejših do najboljših.
Nogavice črne in v modnih barvah, volnene, svilene, flor itd.
Gamaše iz sukna, pletene in triko.
Rokavice glacé, pletene in triko.
Žepni robci iz platna, šifona in batista.

Srajce likane iz šifona in cefirja v najboljših kakovostih.
Srajce za šport v vseh modernih oblikah, iz cefirja in mako.
Nočne srajce v različnih oblikah.
Normalno perilo kakor: srajce, jopice, hlače iz volne in bombaža.
Tetra perilo, zdravniško priporočeno.
Nogavice volnene, mako in bombaže v različnih modnih barvah.
Ovratniki in manšete, najboljši izdelek.
Kravate, naramnice itd. v veliki izbiri.
Rokavice glacé, platene in triko.
Žepni robci v vseh kakovostih.
Dokolenica, gamaše, rokavice in drugo v to stroko spadajoče potrebščine za zimski šport in turiste.

Sportne jopice za deklice.
Šviterji za dečke v vseh kakovostih in velikostih.
Sportne čepice v različnih oblikah in barvah.
Gamaše v vseh velikostih.
Nogavice od najcenejše do najfinije vrste, za vse starosti, iz volne, bombaža in flora.
Sisrni triko in normalno perilo kakor: hlačke, jopice kombinaže (žabe) v vsakovrstnih kakovostih in velikostih.
Tetra perilo za dojenčke, higijenično priznано kot najboljšje.
Predpasniki za deklice iz perilnega in belega blaga, kakor tudi za male dečke iz močnega moleskina.

Največja in najpopolnejša izbira v tej stroki.
Posebno priporočamo različne vojaško perilo iz čiste volne in velblodje dlake, dalje galoše ameriškega in švedskega proizvoda v vseh velikostih, veliko zalogo dežnih plaščev od najcenejših do najfinjših, in najmodernejšje bluze iz svile, baržuna in volne.

Ljubljana **A. & E. SKABERNE** Ljubljana
Mestni trg 10 **specijalna trgovina za pletenine, trikotažo in perilo** Mestni trg 10
Na debelo in drobno! **Na debelo in drobno!**

Prodaja se 6 mladih : kostanjevih dreves :
za vsaditi in 2 mladi smreki. Cena po dogovoru. — Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«. 4073

MALINOV SOK
garantirano pristen, vkuhan v najboljši rafinadi, v poštinih zavojih à 5 kg brutto 15 K franko razpošilja
A. Tosek, Praga, Kral. Vinkovci 1274/La
Za en gros naročila specijalne ponudbe.

F. BATJEL, Ljubljana,
Stari trg št. 28 (prej v Gorici)
vkljudno priporoča svojo novo zalogo **dvekolos, živalskih strojev, gramofonov, žepnih električnih svetilk in vodne sveže baterije.**
Pismena naročila se takoj izvrše. 3878

Lasne kite
najboljše kakovosti po 7, 9, 12 in 16 kron; lasne podloge in mrežice vseh vrst; „Wartl“, barva za lasse in brade od Dr. Brallea po 2 in 4 K, lasne vode in masti; Sampoex za umivanje las, šminke in pudor penični i. t. d. priporoča
Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Pozor! Zaradi vpošklicanja v vojaško službovanje je lokal odprt samo za prodajo blaga in sicer vsaki dan samo od 9 do 1/21 in v nedeljo od 9 do 11 ure dopoldan.

M. Schubert
preje Bilina & Kasch,
Ljubljana, Zidovska ul. 5.
priporoča veliko zalogo tkanin in glaso-rokavice, modno blago za gospode in dame, raznovrstne fine parfume, ročna dela in material, kirurški predmeti. 413
Moderna predtiskarija.
Izdelovanje preoblečenih gumbov.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.
obrestuje hranilne vloge po čistih **4 1/2 %** brez odbitka rentnega davka.
Rezervni zaklad nad K 900.000. **Ustanovljena leta 1881.**

Gozdnič smrti.

Na bojišču, 6. dec. 1916.

Krasna noč je bila, ko sem prekorajil skrajno črto tovarijev, spremljal od šestih tovarijev, z nalogo preiskati teren pred nami. S potrebnimi navodili smo previdno nastopili pot, držoč v roki puško z nasajenim bajonetom. Svetil nam je mesec izza velikega črnega oblaka. Lahna megla, podobna pajčolanu, se je počasi vzdigovala z doline, zbrisala močne konture senc in je delala med drevjem in skalami dolge, medle čarobne lišje. Tu in tam za kako večjo skalno so štrleli koli in deske, zadnji ostanki od granate zadete barake. Šli smo čez strmo grapo popolnoma pokrito s snegom. Gozd, ki je nekaj pokrival pobočje, je bil uničen, le debela z redkimi vejami, brez vrhov, so še stala, zadnji junaki, še vedno kljubujoč vojnemu viharju. In dalje, kamor ti seže oko, vse razbito. Bila je tu cela vas samih kritij in barak, od katerih ni ostalo drugega kakor ožgani material. Tu vidiš lopate, krampe, laške lesene steklenice, turmistrice, kape, pelerine, sploh vse najdeš tu kar hočeš. Čuden duh me zdrami z mojega premišljevanja. Kopa mrličev samih Italijanov leži tu, postavljena usodi vsega minljivega, čakajoč, da se po volji božji spremeni v prah. Spodtaknil sem se ob okostje, ki je padlo skupaj, rozljajoč, kakor kaka veriga. Zraven leži cel kup ročnih granat, puška z bajonetom in napol trohnela oprava padlega vojaka. Nedaleč sem zagledal vhod globoko v zemljo skopanega kritja. Mesec je posvetil svetleje, ko sem napravil korak, da vstopim. Kakor elektriziran sem skočil nazaj. Mrtvaška glava ždečega mrliča se mi je zarezala v obraz... Naprej, da zapustimo to mesto smrti in grozote.

Čez pet minut smo prišli zopet do barak, večjih in močnejših, ki so bile tudi popolnoma razbite. Od raztrganega stropa so visele dolge plahete in v kotu so bile postavljene nosilnice, na katerih so še ležali mrtvi Italijani. Tu je bila najbrže prva štabcija za ranjence. Zadnjih nesrečnežev pač vsled hudega ognja niso mogli odnesti in umrli so na nosilnicah, — zapušteni od svojih tovarišev, v svoji smrtni uri obdani od vseh grozot granatnega ognja. Za to barako je nekaj grobov z malimi križci in na vogalih so postavljeni železni drogovji, prepleteni z žicami. Duhovi na pokopališču, sem si mislil, ko sem pogledal okoli mene stojče tovariše v belih snežnih sukňah z belo kapuco na glavi, ki so stali tih in zamisljeno z obema rokama držeč na tla postavljeno puško. »Lep Miklavžev večer imamo danes,« mi je šepnil tovariš na ušesa. Pri teh besedah sem pozabil vse okoliščine in za par sekund so se moje misli pomudile doma...

»Še do one male kupe zunaj gozda,« sem rekel in šli smo zopet, postavljeni v rojno črto, oprezno naprej. Dospevši na vrh, smo postali in dolgo poslušali. »Daleč pod nami šumi voda, pod hribom se sliši streljanje straž; zamolklo odmevajo pokli v skalah. Začelo se snežiti in vrtili smo se ravno tako previdno po isti poti nazaj proti domu. Pot je bila ista, a misli so bile druge. Postajali smo ravno tako od časa do časa in poslušali kakor preje. »Gozdšču se ognemno,« sem dejal, in šli smo strmo pot okoli njega. Dospevši na vrh, smo počivali. Na čelu so se pokazale kljub mrazu znojne kapljice. Govoril ni nihče besedice, le nemo smo se spogledovali.

Z dalje pa smo čuli zoperno kričanje sove...

Vitoj.

Naše obrtno-nadaljevalno šolstvo in njegova reforma.

I. Obrtno-nadaljevalne šole imajo namen, da pospešujejo izobrazbo obrtnih, tovarniških in trgovskih vajencev. Po našem obrtnem redu morajo vajenci obiskovati obstoječe splošne obrtno-nadaljevalne šole (oziroma pripravljalne tečaje) kakor tudi strokovne nadaljevalne šole, dokler ne dosežejo popolnoma učnega smotra. Ako šolski prostori in druge okoliščine dopuščajo, smejo tudi pomočniki in samostojni obrtniki obiskovati te šole. Na zahtevo pomočnika, ki še ni izpolnil 18. leto, mu mora obrtnik dovoliti potrebni čas za obisk obrtno-nadaljevalne šole.

Šolski pouk na teh šolah traja v obče 2 do 4 leta in sicer skozi 7 do 8 mesecev na leto in s 6- do 10tedenskimi urami.

V času svetovnega prometa je povsem umljivo, da si mora obrtnik vsetransko popolniti svojo strokovno izobrazbo. Za praktično strokovno

izobrazbo našega obrtniškega naroda ima v prvi vrsti skrbeti učni gospodar. Obrtnik ki nima potrebne strokovne znanosti, da bi mogel skrbeti za praktično izučbo vajencev in ki po uredbi in načinu svojega obratovanja tega ne more storiti, tak obrtnik po sedaj veljavnem obrtnem redu ne sme imeti vajencev. Vendar tudi najboljši učni gospodar ne more vajenca priučiti vsega, kar ta pozneje neobhodno rabi. V ta namen so se ustanovile obrtne šole. Te naj spopolnjujejo v svojih enoletnih pripravljalnih tečajih znanje manj izobraženih vajencev v učnem jeziku, v pisanju, računanju in risanju, v svojih dveh do treh razredih pa poučava obrtne vajence teoretično in kolikor mogoče tudi praktično v obrtnem spisju, obrtnem računstvu, obrtnem knjigovodstvu, nadalje v zakonodarnstvu in strokovnih vedah.

Obrtno-nadaljevalne šole so ali splošne ali strokovno obrtne nadaljevalne šole. V prvih so vajenci vseh v šolskem okolišu zastopanih obrtov združeni, kar je razlog, da je pouk v takih šolah bolj teoretičen in le deloma prirojen praktičnim potrebam posameznih obrtov, kvečjem, da obstaja nekak večji razloček v pouku med trgovskim vajenci, ki ne rabijo v toliki meri risanja, in pa med rokodelskimi vajenci. V krajih, kjer ni dovolj vajencev ene in iste stroke, se more pač edino splošna obrtna nadaljevalna šola ustanovljati, kajti tudi ta v izdatni meri skrbi za vajenčvo obrtno izobrazbo.

V krajih, kjer je ena obrtna stroka, oziroma so sorodne obrtne stroke, v večjem številu zastopane in je število vajencev v dotičnih obrtnih nad 20 do 30, tam naj se pa raje ustanovi strokovna obrtna nadaljevalna šola. Na Kranjskem obstojajo strokovne nadaljevalne šole le v Ljubljani in sicer ena za trgovske obrte, ena za stavbne obrte, ena za mehanično-tehnične obrte in ena za umetne in oblačilne obrte. Na Primorskem sta dve strokovni obrtni nadaljevalni šoli s slovenskim učnim jezikom in sicer v Gabrovici za zidarje in v Nabrežini za kamenarje.

V št. Vidu nad Ljubljano je z ondotno splošno obrtno nadaljevalno šolo združen poseben strokovni razred za mizarske pomočnike, v Zagorju ob Savi pa se za steklarje vrši poseben triurni pouk na teden.

Ko po vojni nastanejo zopet redne razmere, ne bo treba le skrbeti, da že obstoječe obrtno-nadaljevalne šole prično zopet z rednim šolskim poukom, temveč da se tudi še ustanove nove obrtne nadaljevalne šole.

Na Kranjskem bi bilo v prvi vrsti treba, da se v Ljubljani ustanove še obrtne nadaljevalne šole za gostilničarske, za pekarske in slaščičarske ter za mesarske vajence. Jesenice na Gorenjskem se izvanredno hitro razvijajo, ker leže na narodno-gospodarskem jako važnem križišču, ozir. razpotju prometnih črt Beljak (Celovec) - Karlovac in Beljak (Celovec) - Trst in imajo razvito železno industrijo. Poleg Ljubljane je to edini kraj na Kranjskem, ki ima mnogo pogojev za razvoj v večje mesto. Kljub temu pogrešajo Jesenice obrtne nadaljevalne šole, akoravno bi v tem kraju ne morala biti le obrtno nadaljevalna šola, temveč tudi kaka državna obrtna šola mehanične tehnične stroke, oziroma vsaj podružnica ljubljanske državne obrtne šole.

Tudi v drugem oziru trpi naše obrtno nadaljevalno šolstvo. Obrtne nadaljevalne šole se imajo namreč boriti z velikimi finančnimi težočami, ker žive takorekoč le od prostovoljnih podpor, a ni nobenega zakona, ki bi določil, kdaj in kje se naj ustanovljajo te šole, kako naj bodo urejene in na kakšen način naj se krijejo stroški za njihovo vzdrževanje.

II. Na Dolenjem - Avstrijskem in Solnograškem imajo posebne zakone o obrtnih nadaljevalnih šolah in bi bil sosebno tozadevni solnograški zakon za naše razmere pripraven. Naj navedem par važnih določb solnograškega zakona o obrtnih nadaljevalnih šolah.

Po tem zakonu se mora ustanoviti splošna obrtna nadaljevalna šola, kadar se nahaja v kakem kraju, oziroma v bližnjih krajih v okolišu

3 km tekom 3 let najmanj 20 vajencev, ki imajo priliko obiskovati druge obrtne nadaljevalne šole. Poseben strokovni odbor obrtne nadaljevalne šole ali pa vsaj strokovni oddelki na splošnih nadaljevalnih šolah naj se ustanovljajo, kadar so na razpolago za strokovni pouk potrebni prostori, učila in učne moči, a na vsak način se mora to zgoditi, kadar je 30 vajencev istega obrta, oziroma sorodnih obrtov. Za slučaj, da bi se take strokovne nadaljevalne šole ali strokovni oddelki ne mogli ustanoviti, naj se po možnosti vpeše strokovni pouk v skupinah. Tozadevno bi bilo želeto, da se solnograški zakon spopolni z določbo, da se mora strokovni pouk po skupinah vršiti, kadar znaša število učencev istega obrta ali sorodnih obrtov najmanj 20 in da se nasprotno vajenci, ki z ozirom na potrebe svojega obrta ne rabijo pouka v gotovih predmetih, oproste dotičnega pouka. Zakon bi se tudi moral spopolniti s predpisi o ustanovitvi vzporednic. Potrebno je namreč, da se bodisi v pripravljalnem razredu bodisi v rednih letnikih ustanove vzporednice, kadar prekorači število učencev enega razreda 40. Pri pouku v risanju in pri drugih učnih predmetih, ki zahtevajo podučevanje posamič, ne sme biti nad 30 učencev v enem razredu.

Solnograški zakon pogreša tudi določbe o pripravljalnih razredih in vendar so taki predpisi nujno potrebni, kajti mnogo vajencev pride s kmetov in ne more slediti pouku v obrtnih nadaljevalnih šolah. Na Slovenskem so se vsled tega tudi povsodi pri obrtnih nadaljevalnih šolah ustanovili pripravljalni razredi. Ako bi se na Kranjskem sklenil sličen zakon, bi se moral v njega sprejeti tudi predpis, da se ima za one vajence, ki niso dosegli učnega smotra ljudskih šol in ki ne bi mogli slediti pouku v obrtnih nadaljevalnih šolah po potrebi ustanovi pri nadaljevalni šoli enoletni pripravljalni razred. V tem razredu bi se podučevali vajenci v učnem jeziku, v pisanju, računanju in risanju.

Ne gre le za vprašanje, kdaj in kje se naj ustanovlja obrtna nadaljevalna šola, temveč tudi za krije vzdrževalnih stroškov. Na Solnograškem tvori okoliš obrtne nadaljevalne šole poseben šolski okraj in razpolaga vsak tak, eno ali pa tudi več sosednjih bližnjih občin obsegajoči okraj s posebnim zakladom za obrtne nadaljevalne šole. Iz tega zaklada se krije večina stroškov za vzdrževanje v šolskem okolišu se nahajajoče, oziroma se nahajajoči nadaljevalni šol. Občina, kjer se nahaja obrtna nadaljevalna šola, je dolžna skrbeti za nastanitev, za kurjavo in razsvetljavo obrtnih nadaljevalnih šol. V prvi vrsti se imajo javna šolska poslopja in učila ter šolska oprava dotičnih javnih šol uporabljati. Ako obsega okoliš nadaljevalne šole več občin, takrat morajo sosedne občine povrniti primeren del za nastanitev, za kurjavo in razsvetljavo naraslih stroškov občini šolskega kraja. Kakor smo videli, trpe stroške za obrtne nadaljevalne šole občina, kjer se šola nahaja, in pa zgoraj omenjeni šolski zaklad. Ta šolski zaklad se pa sme pod gotovimi pogoji tudi uporabljati za ustanovitev vzdrževanje in podpiranje vajenških domov, vajenških zavetišč itd., nadalje za strokovno spopolnitev učiteljev na obrtnih nadaljevalnih šolah. Kako važno bi bilo za nas, ako bi imeli vsaj v večjih krajih vajenške dome, ki bi bodisi brezplačno, bodisi proti nizki odškodnini dajali vajencem stanovanje in hrano, in pa zavetišča, kjer bi se vajenci od nedeljah in praznikov v svojem prostem času odpočili in duševno izobraževali.

Po salcburškem zakonu se stekajo v šolski zaklad: 1. doneski za učila; 2. prispevki države in pa morebitne prostovoljne podpore obrtnih zadrug itd. Ker ti zneski seveda ne zadostujejo za pokritje vzdrževalnih stroškov, se ostali del teh stroškov tako porazdeli, da trpi dežela 50%, občine šolskega okraja 10% in 40% celota onih obrtnikov v solnograški vojvodini, ki morajo prispevati k trgovski in obrtni zbornici. Teh 40% plača pravzaprav trgovska in obrtni-

ška zbornica, a jih pobira potom doklad k pridobitni.

Na Kranjskem ni bilo nobenega zakonitega ključa za porazdelitev vzdrževalnih stroškov in so pred vojno znašali ti stroški na leto približno 73.000 kron. Porazdelil se je ta znesek naslednje:

24.500 K je plačala država kot redno in

7500 K kot izredno podporo;
1200 K so znašali šolski dohodki;
11.000 K je plačal deželni odbor;
4200 K trgovska in obrtniška zbornica;

14.000 K so dale občine;
4000 K zadruga in razni drugi faktoriji;

7000 K je bilo nepokritih.

Razvidno je tedaj, da so znašali državni prispevki in šolski dohodki okoli 33.000 kron in da je od ostalih 40.000 kron trpela dežela približno 28%, trgovska in obrtniška zbornica 10%, občine 35%, razni faktoriji 10% in je bil znesek 17% še nepokrit. Za slučaj, da bi se na Kranjskem stroški za vzdrževanje porazdelili po istem ključu kakor na Salcburškem in bi se državna podpora izplačala v istem merilu kakor sedaj, nadalje če bi se z ozirom na ustanovitev novih obrtnih nadaljevalnih šol, z ozirom na povišanje plače itd. celokupni stroški zvišali na 100.000 kron, potem bi se ti stroški porazdelili naslednje:

45.000 K država;
1000 K šolski dohodki;
27.000 K dežela;
5400 K občine;

21.600 K trgovska in obrtniška zbornica.

Popolnoma nova je uvedba posebnega deželnega šolskega sveta za obrtno nadaljevalne šole na Salcburškem. Ta šolski svet sodeluje pri izvršitvi določb solnograškega zakona o obrtnih nadaljevalnih šolah in je ob enem strokoven svet deželne vlade v vseh zadevah, ki se tičejo obrtnih nadaljevalnih šol. Člani tega sveta so: 1. po en zastopnik pristojnih ministrstev; 2. dva zastopnika deželne vlade; 3. dva zastopnika deželnega odbora; 4. en zastopnik nadškofijskega ordinarijata; 5. nadzornik obrtnih nadaljevalnih šol; 6. predsednik trgovske in obrtniške zbornice, oziroma njegov zastopnik; 7. zastopnik mesta Salcburg; 8. dva od deželne vlade, dogovorno z deželnim odborom imenovana voditelja obrtnih nadaljevalnih šol mesta Solnograd; 9. dva zastopnika učiteljev in voditeljev obrtnih nadaljevalnih šol v ostalem delu kronovine, ki se izvolita iz srede; 10. ravnatelj obrtnega pospeševalnega zavoda in končno 11. zastopnik obrtnege in trgovskega stanu, ki jih volijo obrtne zadruga, oziroma zveze obrtnih zadrug in pa solnograški odtok zveze industrijalcev.

Ker so na Kranjskem deloma druge razmere, bi se moral seveda tak svet obrtnih nadaljevalnih šol primerno drugače sestaviti.

Omenim naj še, da so na Solnograškem izvzeti od tega zakona one obrtne nadaljevalne šole, ki so priklopljene državnim obrtnim, oziroma strokovnim šolam. To je povsem naravno, ker so te šole neposredno podrejene c. kr. ministrstvu za javna

delo. Pri nas na Kranjskem je kočevska obrtna nadaljevalna šola organično zvezana z državno strokovno šolo za mizarstvo v Kočevju, dočim so razne obrtne nadaljevalne šole v Ljubljani neodvisne od ljubljanske državne obrtne šole. Seveda je želeto, da se iz strokovnih kakor tudi finančnih razlogov slično kakor v Kočevju tudi v gotovo važnejši Ljubljani priklopijo obrtne nadaljevalne šole državnim obrtni šoli.

Steska.

Umrli so v Ljubljani

Dne 10. decembra: Vincenc Parisi, laški pešec 149. pešpolka, vojni vjetnik, v rezervni honvedski bolnišnici. — Josip Prosenc, desetnik, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli.

Dne 12. decembra: Štefan Zelinšek, begunc, hiralec, Radeckega cesta 9. — Josip Čotar, črnovojniški pešec, v rezervni vojaški bolnišnici v Marijanišču. — Eckehardt Klauer, nadporočnikov sin, 21 mesecev, Bleiweisova cesta 15.

Dne 13. decembra: Fran Hribar, krojačev sin, 3 mesece, Poljanska cesta 70.

Dne 14. decembra: Stefanija Mrevlj, hči begunke, 4 mesece, Streliška ulica 15. — Martin Mohorič, hiralec, 64 let, Radeckega cesta 9.

Dne 15. decembra: Katarina Gabrček, zasebnica, 74 let, Radeckega cesta 9.

V deželni bolnišnici:

Dne 8. decembra: Lucija Marolt, gostinja, 67 let.

Dne 10. decembra: Anton Poje, tovarniški delavec, 28 let.

Najlepša božična darila,

kakor tudi velika izbira

briljantov in vojnih ur po najnižjih cenah.

Izšel je novi cenik s koledarjem. Tudi po pošti gratis. — Cene v ceniku brez poviška.

Za obilni obisk vljudno vabi

Tvrdba

F. ČUDEN

Vojna ura. Prešernova ulica št. 1 v Ljubljani.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vseh, ki trpijo od najmanj kašlja. Izšel je obrtniškemu oslovskemu kašlju.
2. Osobe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom odzdravi.
3. Vdružljivi, katerim Sirolin znatno olajša naduha.
4. Sirolinški otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vplivom na splošni počutek.

Franc Kos Ljubljana, Sedna ulica.

Podobna družba izdeluje stare nogavice in člane poplutejajo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo. 123

Pletilni stroj patent »Wiedermanna« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno. Ker delam brez agentov, so cene velike nižje.

Edna posebnost likerja je **Zdravnik želodca.**

Zdravnik želodca je posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborne vpliva proti slabostim v želodcu ter radi tega v nobeni družini ne bi smel manjkati.

Prosim, ogledajte si predležne oblike nog in ne bodejte prišli težko do prepričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagojena. Človeške noge niso vse enako oblikovane, vsaka noga ima svoje posebnosti in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušen veščaka. 61

Poskusite pri **Fran Szantnerju** specialistu za ortopedična in anatomska obuvala, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 4.

Najnovejša izbera umetniških in drugih **razglednic** pismenega papirja in vseh pisarniških in šolskih potrebščin

NARODNA KNJIGARNA Ljubljana Prešernova ulica št. 7.

G. F. Jurásek : uglaševalec glasovirjev in trgovec glasbil v Ljubljani, Wolfova ulica št. 12. **Zaloga ter izposojevalnica** glasovirjev, pianin in harmonijev.

2073 Ugodna zamena in 10 letno jamstvo. Specialni zavod za uglaševanje ter popravljanje vseh glasbil. Uglaševalec v „Glasbeni metodi“ ter v vseh slovenskih zavodih.

Od visoke c. kr. deželne vlade za Kranjsko z odlokom dne 9. oktobra 1916 št. 30 912 koncesionirana

pisarna za revizijo voznih listov ter reklamacijskih in tarifnih pojasnil Ljubljana, Dunajska cesta št. 29

naznanja vlijudno svojo **otvoritev.**

Uradno ure: dopoldne od 1/2 9. — 1/2 12. ure popoldne „ 1/2 2. — 1/2 6. „

razpon nedelje in praznikov.

V revizijo izročeni vojni listi se bodoje točno in s strogo pasivnostjo pregledali.

Honorar nišek.

Stampilije vseh vrst za urade, društva, trgovce itd. **Anton Černe,** graver in izdelovatelj kavčkovih stampilij Ljubljana, Dvorski trg št. 1. Ceniki franko.

Sablona s 16 monogrami, primerna za namizno prto, serviete, žepne robce in vseh vrst perila se dobiva pri **TONI JAGER** Ljubljana, Židovska ulica št. 5.

Teodor Korn (popravljen Henrik Korn) pokrivalet streh in klepar, vpeljalec strelovodov, ter instalater vodovodov Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporočam se si občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škričjem z asbest-cementnim škričjem (Eternit) potovnat Natschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Mišna in kuhinjska oprava. Posteljni posoda. Poprave točno in ceno. Proracuni brezplačno in pošt. prosto.

Jos. Rojina modni atelije : za gospode : Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in uradniške uniforme: po meri v najkrajšem času.

L. MIKUSCH Ljubljana, Nestni trg 15

priloga svojo veliko izbiro dežnikov in obočnikov. Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Delavci, betonirarji, zidarji in tesarji se sprejmejo na stavbišču v Maria Bast pri Mariboru. Dobro plačilo. Za stanovanje in hrano je preakrbljeno.

Orehov les : kostanjev les v deblih v polenih in deblih kupim vsako vagonsko množino po najvišji dnevni ceni **J. Pogačnik, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 13.**

Tehnična pisarna za izvršitev vsake vrste načrtov, proračunov. Obiljavno konc. zasebna posredovalnica za nakup in prodajo zemljišč, gozdov in posestev **VALENTIN ACCETTO** zaprišeženi sodni izvedenec v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14. Izvršujem tudi na željo privatne cenitve v mestu in na deželi. Prodajati in kupiti naj se obrnejo na gori označeno posredovalnico. Prevzajem tudi stavbinska dela in nadzorovanje. — Tajnost zajamčena.

Usnjarska sekalnica **H. ENGEL & Ko.,** Dunaj II., Stefaniestr. 18 4050

se priporoča za izdelavo prevleke municijskih zabojev z usnjem, zgoščevalnih plošč, kakor vseh vrst usnjarska sekalna dela. Prodaja in razpošiljalnica varovalcev podplatov in podpetnikov v vsaki velikosti iz pristnega usnja. Dobava takoj. Prosi se nemške korespondence.

Acetilenske namizne in stropne svetiljke jamske in ročne svetiljke : žgalce in pritikline : dobavlja najceneje **A. WEISSBERG, Dunaj II, Untere Donaustrasse 23 3, Odd. III.** Katalogi gratis. 2887 Slovenska korespondenca.

Damske klobuke v največji izberi priporoča **MINKA HORVAT, modistka** LUBLJANA, Stari trg št. 21. Popravila najceneje. 2954 Popravila najceneje.

Najnižje cene. **Tovarna pohištva J. J. Naglas** Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 128 **Največja zaloga pohištva** za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, kmetni modroci, otroški vozički itd. Najsolidnejše blago.

Specialni oddelek platna v trgovini **A. ŠARC** lastnica Jadviga Šarc Ljubljana, Selenburgova ulica 5 tudi se prilika za dobri in ceni nakup : rjuh brisak prtov prtičev brisak odejnih rjuh blazin pernat. blazin pernic žepnih rut **Za vojake zimsko perilo.**

Zapestna ura

z intenzivno svetlečo svetilno svetilno, Švedske in kraljeve razširjajo v temi meča svit. Regulirano Anker-čelo, pro. točno, 3 letna garancija. Izdelana v Šviciji, s usojatim jermenom, premer 35 mm. Prilagojeno praktično za vojsko. Cena 22 krun. Pošilja po povzetju (voja pošla česar naprej) zaloga ur.

RADIUM!

Nobenega povilka son radi obče zaloga.
Brilje, velefine kakovosti, takoj za uporabo, brušene s K 3 4 5 6.

Briljni aparati, S. Gillette, v elegantnem nikljestem etuiju s 6 rezervnimi klistami K 6. — In K 8 80; v finih kasetah z ogledalom, čopičem itd. s 6 klistami K 7-30 in 12 K. — Najboljše in specialno garancijno hitro tucat K 3-60.

In Solinger stroji za striženje las z dvema česaloma K 7-50. Pošilja po povzetju. Vojno poštno pošiljatev proti vpslatvi zneska in naprej z dodatno 1 K za porta. Specijalna trgovina za solinske jeklene predmete

A. WEISSBERG, Dunaj II., Untere Donaustrasse, 23/III., oddelok IV.

Katalogi in oznamki en gros za prodajalce gratis. Slovenska korespondenca. Zastopniki se iščejo

:: Pri nakupu božičnih in novoletnih daril ::
priporoča turdka

O. BERNATOVIČ,

Ljubljana, Mestni trg 5-6.

svojo dobro sortirano zalogo konfekcijskega blaga za dame, deklice, gospode, dečke in otroke v najnovejših oblikah po znano najnižjih cenah.

::: Velika izbira kožuhovine :::
po jako nižjih cenah.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

BRATA EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
Delavnica: Igriška ulica št. 6. Električna sila.

ALFONZ BREZNIK učitelj Glas. Matice in odini zaprise ženi strokovnjak c. kr. dež. sodišča

Ljubljana, Kongresni trg 15. 858 (Nasproti nunste cerkve.)

Največja in najposobnejša trrdka in izposojevalna klavirjev in harmonijev

na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsoga glasbenega orodja, stran in muzikalij.

Edini založnik dvornih in komornih tvornic Bösendorfer, Hözl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Stingl, Rud. Stelzhammer, Czajka, Lanberger & Gloss.

Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji)

Obroki od K 15— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah Oglejte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavno obvezna garancija. Najomna najnižja. Zmogosa najugodnejša. Ugladovanje ter popravila strokovno in ceno Ker imam zgoraj navedene prve fabrikate izkušeno la jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifikatov in navideznega „pofelna“ pri kričalih, ki se drznejo govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

otroških vozičkov

žimo. M. Pakič v Ljubljani.
Franc Furlan
kjučavničarstvo
zaloga štedilnikov
mb:žev trg št. 9.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 11.
Velika zaloga
steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov l. t. d.
Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in snaženje oblek.
Apretura sukna.
JOS. REICH
Poljanski nasip Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

NAJBOLJŠE PERILO
lastni izdelek.
C. J. HAMANN Mestni trg 8.

Nad 50 let obstoječa
parna barvarija in kemično snaženje oblek
apretura sukna
Ljubljana, Anton Boc
Selenburgova ul. 6.
Glinco, Burska ulica 46.
Postrežba vestna in točna. Najnižje cene.

2 litra namiznega olja za K 2.40

si na najpreprostejši način brez nadaljnjih stroškov pripraviš, če kupiš zavitek izbranega prvovrstnega islandskega mahu za K 2.40.
Za različne solate (zeljate, krompirjeve, fižolove mešane itd.) je to olje okusnejše od drugega jedilnega olja in zato v porabi že skoro v vseh restavracijah in hotelih. Isto ima tudi blagodejen vpliv na človeški organizem, ker pospešuje prebavljanje in se zato uporablja mnogo v zdravilstvu.
Posamezni zavitek velja po pošti poslan K 2.80, jamči se samo za rekomandirano pošiljatev, ki velja 25 vin. več.
M. Špenke, prodaja moke in »Islandskega mahu« v Ljubljani, Kopitarjeva ulica, nasproti »Kamol. tiskarne«, za ljubljanske odjemalce odprto vsak delavnik od 8.—11 ure dopoldne.

Bližajo se veliki dnevi sreče!

V času do 1. februarja 1917 izrebrani bodo glavni dobitki sledočih izbranih srečk:
Novih srečk Avstr. rdečega križa 300.000 in 500.000 kron
Črških srečk 200.000, 400.000 in 200.000 frank.
3% zemljiških srečk iz leta 1880 80.000 in 90.000 kron
3% zemljiških srečk iz leta 1889 60.000 in 100.000 kron
17 izbranih vsako leto! Svota glavnih dobitkov l. 1917: 3.230.000 kron oziroma frankov.
Mesecni obrok same K 7.— oziroma K 3.75.
Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor pri loterijah v slučaju neizrebranja izključena! — Zahtevajte brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite z naročilom!
Srečkovno zastopstvo 1, Ljubljana.

Brez konkurence!
F. L. Popper čevlji
za gospode in gospe so nogam najbolj prilježni, lični in najboljše kakovosti. Napredaj same pri
JULIJI STOR, Ljubljana
Prešernova ulica št. 5.
Goysserski čevlji za turiste, higijenci čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

Mestna hranilnica ljubljanska LJUBLJANA

Prešernova ulica št. 3.
Največja slovenska hranilnica!
Koncem leta 1915 je imela vlog K 48.500.000—
Rezervnega zaklada „ 1.330.000—

Sprejema vloge vsak delavnik.
Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade.
Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.
Poseja na zemljišča in poljopja na Kranjskem proti 5% izvon Kranjske pa proti 5 1/2% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 1/2% odplačevanju na dolg.

Svoje častite odjemalce
vkljudno prosim, da se naj pri nakupu orožja in municije vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne policije v Ljubljani, da ima pravico do orožja in municije. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem, ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi ne popravljati orožja.
Za časa vojne se ceniki ne razpolikajo.
Fran Sevcik
puškar in trgovec s orožjem v Ljubljani.

Sprejmo se
 :: gospa ali gospodična ::
 kot vzgojiteljica k trem otrokom — Z
 daljšo prakso imajo rednost. — Naslov
 pove upravnštvo »Slov. Naroda«. 4115

Prodajalka

vajena manufakturne in specerijske stroke
 ter v šivanju, **išče službe** najrajši kje na
 deželi. 4109
 Naslov pove upravnštvo »Slov. Naroda«.

Slovenske

vojaške narodne pesmi

za štiri glasove, 1915.
Fr. Marolt, Ljubljana.

Cena K 1-50 in 1-80. 2725
 Našim vojakom, šolam društvom itd. naj-
 topnejše priporočamo. — Najlepše darilo.

500 kron!

Vam plačam, ako moj uni-
 čevalec korenin **Ria balzam**
 ne odpravi v 3 dneh brez bolečin Vaših
 kurjih oces, bradavic, otiščancev.
 Cena lončku z jamstvenim pismom 1.50 K,
 3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 6.50. Na
 stotine zahvalnih pism in priznanj.
 Kemezy, — Košice (Kassa) I Postfach
 12 24, Ogrsko. 3663

10 letna garancija.

Dober
 zanesljiv,
 lep

šivalni stroj

se dobi le pri:

JOSIP PETELINC-U

tovarniška zaloga „Gritzner“ in „Afrana“

Ze 5 milijonov v rabi.

strojev v pripravi in luksusu opremljen, barva lesa poljubna, vsi stroji vežejo (štikajo), krpajo perilo in nogavice, ter šivajo naprej in nazaj. Pouk v vezenju brezplačen v hiši. Zalogo si vsak lahko ogleda ter posamezne sisteme strojev polzkusi v trgovini
v LJUBLJANI, sv. Petra nasip 7, — blizu frančiškanskega mostu, za vodo, levo, 3. hiša.

Za Božič in Novo leto

klobukov in čepic oseh vrst za dame in deklice
 priporočam po globoko znižani ceni

Modni salon

Zulovska ulica 3,

Dvorni trg 1,

Stuchly Maschke

Ljubljana.

Brožeinobeski

s sliko dragih svojcev (cena od 4-50 K na-
 prej), kakor tudi povečanja
 se izdelujejo po vsaki fotografiji. Ceniki
 gratis in franko. **The American fotograf.**
 družba s. o. z. Topitz - Schönan. Solidni
 zastopniki se sprejmejo.

Proda se hiša

z lepim sončnim in sadnim vrtom, v
 kateri je sedaj gostilna, poleg nje lepo
 stavbišče. Hiša je v najboljšem stanu, še
 skoraj nova, pri glavni cesti in samo 15 mi-
 nut od mesta ter spada še v večje mesto
 na Gorenjskem. Proda se stavbišče zase
 ali pa vse skupaj. Na željo se proda tudi
 več zemlje zraven, kakor tudi živinski hlev.
 Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«.

Važno za ljudi, ki imajo sorodnike v Ameriki!

Kdor hoče stopiti s svojimi sorodniki
 v Ameriki v dotiko radi denarnih pod-
 por in pisem, naj napiše kratko pismo
 v nemškem jeziku, tičoč se samo rod-
 binskih razmer, ki ne sme obsegati nič
 političnega ali kar vojno zadeva. Na-
 slov svojih sorodnikov naj napiše na
 kuverto, v drugo kuverto naj vtakne
 svoje pismo in nanjo napiše natančen
 naslov in ime odpošiljatelja ter vse kup
 odpošlje na sledečo adresu: **Henry C.
 Zaro, bankir per Adresse Dres-
 denor Bank, Berlin, W. 56.** 3381
 Netrančna in premla frankirana pisma se ne sprejme.

Baterije - svetiljke!

Trgovce na deželi in v mestu opozarjam, da
 imam vedno v zalogi sveže baterije kakor tudi
 vse vrste svetilk in žarnic.

Točna posrežba, solidno blago in en gros cene.

Vido Bratovž
 Ljubljana, Stari trg št. 4.

Sprejmo se takoj zanesljiva PRODAJALKA

ozir. začetnica s primerno šolsko izobrazbo
 ali morebiti tu t begunka, ki ima veselje do
 trgovine in trafike. — Ponudbe na upravn.
 »Slov. Nar.« pod »trafikantinja 4094«.

Seydlin

Najbolje za zobe

135

Cvetlični salon Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s travo in napisji se
 izdelujejo po najnižjih cenah. Delo
 okusno vezano. Velika zaloga krasnih
 suhin vencev.

Priporočam se z odličnim spoštovanjem
Viktor Bajt.

Naslov za brzojave:
Viktor Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Nobenega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. **„Fides“** pomiri bolečine v otlah zobeh, pri
 trdovratnih revmatičnih zobnih bolečinah, ko so vsa sredstva že odpovedala.
 Pri neuspehu denar nazaj. Cena 1.50 K, 3 zavitki 4 K, 6 zavitkov 5.50 K.
 Nobenega zobnega kamena več, snežnebele zobe dobite po uporabi **„Elita“**
 — **zobnega bluda.** Takojšnji učinek. Cena 2 K, 3 steklenice 5 K.
Kemezy, Košice (Kaschau) I. Pošt. predal 12 X 23, Ogrsko. 3659

Modni salon.

Cenjenim damam priporočam svojo
 veliko zalogo najnovjših klobukov.

V zalogi novi žalni klobuki.

Odprto tudi v opoldanskih urah. — Cene priznane nizke.

Rozi Fabčič, Rimska cesta 6.

Ivan Gričar

Selenburgova ulica šte. 3.

Zaloga izgotovljenih oblek

za

2935

:: gospode in dečke. ::

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporočam svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji
 za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za
 vezenje v hiši.

Pisalni stroji
 „ADLER“,
 Pletilni stroji
 vseh velikosti

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar
 Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.

Najnovjše KOSTUME Najnovjša

BLUZE : Plašče, jope : KRILA
 Zalne — domače obleke
 Perilo, čepice, športne
 klobuke in steznike.

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 8,000.000 kron.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fondii okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Blagovni oddelek. Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun in jih obrestuje najugodnejše.

Promene ogradnih hipoteknih sročk a K 5.—, izrebanje 15. novembra 1916.

Glavni dobitnik K 40.000.—.

Promene sročk avstrijskega samj. kreditnega zavoda a K 6.—, izrebanje 15. novembra 1916. Glavni dobitnik K 30.000.—.

Nakazila vojnim vjetnikom v vseh državah, izvršujejo se točno in najkrajše.